Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 23 март пайшанба

Сотувда эркин нархда № 57 (2354)

БЕРЛИНДА НАВРЎЗ

Берлинда Ўзбекистон Республикасининг элчихонаси ва Дунё халқлари маданияти саройи раҳбарияти ҳамкорлигида Наврўзга бағишланган байрам кечаси ўтказилди.

Сарой директори Г. Кноп кечани очар экан, «...Наврўз руҳи умуминсоний қадриятлар билан бутунлай ҳамоҳангдир. Айёмни Берлин шаҳридаги Дунё халқлари маданияти эҳромида ташкил этар эканмиз, эътиборингизни Ўзбекистонда азалдан авлодга ўтиб келаётган ўзига хос анъана ва урф-одатларнинг боқийлигига жалб этиш ниятида эдик» деб таъкидлади.

Кеча қатнашчиларига тақдим этилган «Ўзбекистон дунёга юз тутиб» фильми орқали германияликлар Самарқанд, Бухоро ва Хива шаҳарларининг тарихий ёдгорликлари, бой маданий мероси, республиканинг иқтисодий ривожланишидаги ютуқлари ва Наврўз байрамидан ёзиб олинган концерт дастурини кўриш муваффақ бўлдилар.

Байрам меҳмонлари — машҳур сиёсатчилар, Германия ишбилармон доира вакиллари, бир қатор хорижий элчихона раҳбарлари, маданият ходимлари, журналистлар Ўзбекистоннинг ўзига хос маданияти ва санъати билан танишганликлари учун илиқ тилакларини ва самимий миннатдорчиликларини билдириб, ўз таассуротлари билан ўртоқлашдилар.

— Наврўз байрами арафасида бизнинг нашриёт томонидан Ўзбекистонга бағишланган «Ўзбекистон Ипак йўлида кашф этилди: Самарқанд, Бухоро ва Хива» номли биринчи бор немис тилида сайёҳлик йўл кўрсатгичи чоп этилгани бизни жуда қувонтиради, — деди «Тешер» нашриётининг раҳбари Детлеф фон Оппельн Брониковски. — 200 бетдан иборат бўлган бу йўлкўрсатгич кенг китобхонларга ва барча Ўзбекистон билан қизикувчиларга мўлжалланган.

Унда мамлакат аҳолиси, жўғрофияси, тарихи, иқтисоди ва маданияти тўғрисида батафсил маълумотлар мавжуд.

— Ишонаманки, Ўзбекистон ҳақидаги бу сайёҳлик йўлкўрсатгичи ўқувчиларга улкан завқ келтиради ва ушбу соҳадаги Ўзбекистон-Германия ҳамкорлигининг кенгайтиришда ўз ҳиссасини қўшади, — деди нутқининг ниҳоясида Д. О. Брониковски.

«Менинг Ўзбекистоним» фотокўргазмаси нафақат мамлакатимизнинг ажойиб дунёсини акс эттириши, балки сурат муаллифларининг Ватанга бўлган чин севгиси ва ифтихори кеча қатнашчилари орасида чинакам қизиқиш уйғотди.

«Уста» бирлашмаси томонидан амалга оширилган халқ ҳунармандчилик санъати буюмлари ҳам кеча қатнашчилари эътиборига тақдим этилди.

— Мен хизмат юзасидан бир неча бор Ўзбекистонда бўлганман. У ерда ўзбек халқининг ўзига хос ҳаёти ва маданияти мени мафтун этган. Лекин бугунги байрамнинг аҳамияти шундаки, Наврўзни ўзбек дўстларимиз биринчи бор Берлин шаҳрида ташкил этиш, — деди Федерал ички ишлар вазирлигининг бошқарма бошлиғи Удо Барч.

Бу сўзларни Берлин Наврўзида иштирок этаётган барча ҳамкорлари бир хил туйғуларни қайфиятидаги бошқа меҳмонлар ҳам ифода этдилар.

Ш. ЁҚУБОВ, «Жаҳон» АА. Берлин шаҳри.

ИНСОН ХОТИРАСИ АБАДИЙ

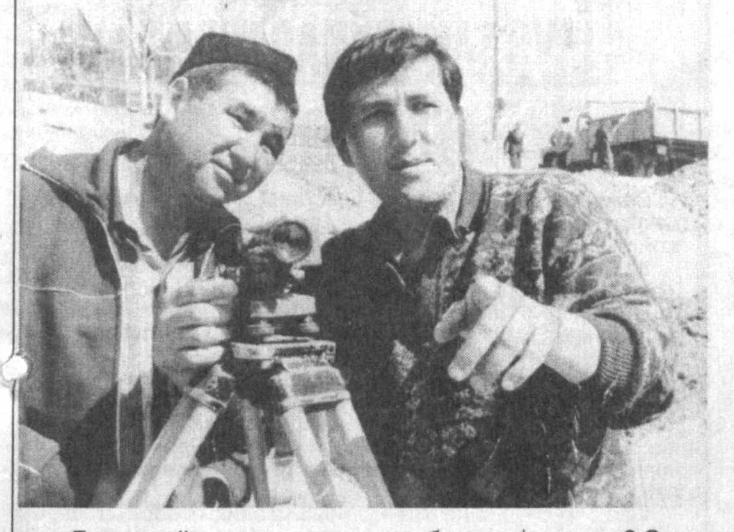

Баҳор қуёшининг илиқ нурлари нозланиб-нозланиб, Бўзсув тепасида бир зум тўхтайди ва бирдан тиниқ сув кучоғига шўнғийди. Нур билан сув қўшилган жойда шундай бир гўзал манзара ҳосил бўладики, уни кўрган одамнинг кўзи яшнаб, вужуди яйрайди. Олам фақат эзгулик ва яхшиликдан қурилгандек туюлади.

Мен икки қирғоғида қурилиш ишлари жадал бораётган Бўзсувнинг энг баланд жойида турарканман, кўнглимдан мутлақо бошқа хаёллар ўтарди. Бир пайтлар хилват саналган, жарлик бўлган бу жойнинг қаерида Абдулла Қодирийни отгандилар? Унинг сўнгги нидосини эшитган дов-дарахтлар аламдан бир кечада қуриб қолмаганмикин? Эҳтимол, унинг руҳи мен билан рўбарў тургандир. Саноқсиз саволларимга тайинли жавоб топа олмаслигимдан хуноб бўлиб, уюм-уюм хуқуқлоқ оқаётган сувга боқаману бирданига кўнглим ёришгандай бўлади.

Пойтахтимизнинг Юнусобод туманидаги Бўзсув соҳилида бугун қурилиш авжида — «Шаҳидлар хотираси» ёдгорлик мажмуи барпо этилмоқда. Улкан юк машиналари тупроқ, бетон, шағал, цемент олиб келиб тўкадди. Грейдер тупроқ текисласа, бульдозер ер суради. Асосий ёдгорлик ўрнатиладиган майдоннинг темир устунлари қўйилиб, томи ёпилмоқда. Ўтказилган терак ва арчалар шабадада енгил силкинади. Чим ётқизилган қияликлар, икки соҳилни бирлаштирувчи кўприк инсон қўли гул эканлигидан далолат беради. Одамлар тер тўкиб, сидқидилдан меҳнат қилишаяпти. Амалга оширилаётган ишларни кўриб туриб, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Саид Аҳмаднинг «Қирқ беш кун» романидаги катта Фарғона канали қурилиши тасвирланган манзараларни эслаб кетдим.

Шу пайт ёнгинамга катта бир машина келиб тўхтади. Кабинадан бошини чиқариб, жилмайиб турган ҳайдовчи таниқли ҳинд киноактёри Шоҳруххоннинг қуйиб қўйган ўзи. Меҳнат билан катта бўлганлиги офтобда қорайган юзидан шундоққина билиниб турибди. Исми-шарифи Ҳайитматов Элёр экан.

— Ёшим йигирма учда, айни меҳнат қиладиган пайтим, — дейди Элёр биз билан суҳбатда. — Биринчи кун ишга келганимда бу ерда жуда кўп ота-боболаримиз, шу жумладан, ёзувчи Абдулла Қодирий отилганини айтиб беришди. Қатағон этилган фидойилар хотирасини абадийлаштириш мақсадида қурилаётган ёдгорлик мажмуида меҳнат қилаётганимдан бениҳоя хурсандман. Ушбу эзгу ҳаракатга шахсан Президентимиз бош-қош бўлаётгани биз ишчиларга куч-қудрат бағишлайди.

Шағалн тўкиб бўлинган машинасига бирров кўз ташлаган Элёр шошиб биз билан хайрлашади. Ободонлаштириш бўйича бош уста Мирҳосил Бематов йигирма нафар ишчиси билан нариги соҳилга шошади. Нурлан Тўрабеков, Авазбек Холназаров, ака-ука Малик ва Толиб Сўттибоевлар қўллари билан пешоналаридаги терни сидирганича яна ишга шўнғийдилар.

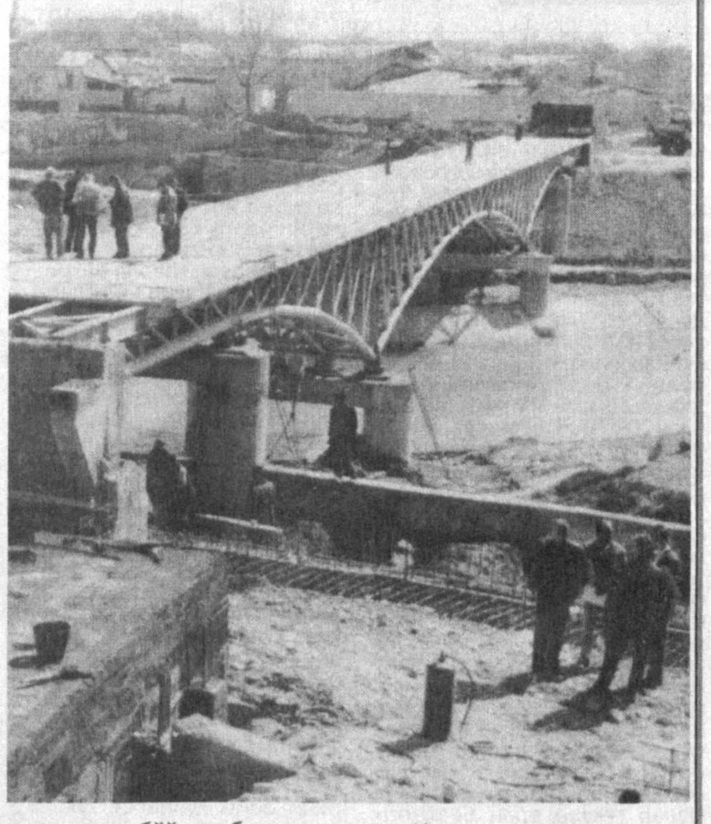

Ҳа, қурилиш ва бунёдкорлик ишлари икки сменада, яъни кечасию кундузи бажарилаяпти. 9 май – Хотира ва Қадрлаш кунида очиладиган бу ёдгорлик мажмуи Ватан ва миллат учун курбон бўлганлар хотирасини ардоқловчи ўзига хос кошона бўлади.

Г. ЙЎЛДОШЕВА, «Халқ сўзи» мухбири.
СУРАТЛАРДА: қурилиш жараёнидан лавҳалар.
Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

Наврўз байрами арафасида Амударё туманидаги саноат корхоналари сони яна биттага кўпайди. "Манғит" ширкат хўжалиги ҳудудидаги "Хўжакўл" фермаси қошида сутни қайта ишловчи завод фойдаланишга топширилди.

ЯНГИ КОРХОНА

Ўзбекистон Миллий банкидан хорижий валютада олинган кредит ҳисобига Германиядан келтирилиб ўрнатилган линиялардан ҳар сменада уч тонна сут қайта ишланиб беш хил маҳсулот — қаймоқ, пишлоқ, сузма, қатиқ, казеин тайёрланмоқда. Янги корхона маҳсулотлари мактабгача тарбия муассасалари, шифохоналар ва савдо шохобчаларига пешма- пеш етказиб берилмоқда.

А. ИСКАНДАРОВ, ЎзА мухбири.

Ражабо

ЛАФЗИНГИЗДАН ҚАЙТАСИЗМИ?

Оғайнимни шошилиб турган ҳолатда учратдим. Сабабини сўрасам: "Уч кунга бироқдан озроқ қарз олгандим, эртага муҳлати тугайди. Шуни бугун элтиб берай. Одам қарз бўлса, уйқуси келмас экан" деди.

Ҳа, белида белбоғи бор одам пайд, фермасига ҳаракат қилади. Сўзга содиқ дўстимни Галлаорол туманидаги «Кўкбулоқ» ижара ширкатлари уюшмаси раиси Шакарбой Умаров билан таништириб қўйса бўлармикан, дедим хаёлга бордим.

Шакар новвой бултур йил бошида Дўстлик туманидаги «Эл-Эрк-Нур» ёғ-мой ишлаб чиқариш корхонаси раҳбари Суннатулла Эргашев билан имзолаган шартномасида 150 тонна махсар етказиб беришни зиммасига олган эди. Суннатулла эса буннинг эвазига уюшма жамоаси учун 1,2 миллион сўм бўнак пули, 500 минг сўмлик ўсимлик ёғи, 10 тонна ун ва турли миқдорда уруғлик беришга келишдилар. Шартнома шартларини иккинчи томон тўла бажарди. Биринчи томон эса кузга келиб, гиромлик қилди. Шакарбой Умаров 150 тонна махсарни корхонага арзон нархда беришдан кўра, бозорда сотиришни афзал билди. Оқибатда корхона 13,8 миллион сўм зарар кўрди.

Шу тумандаги «Сангзор» ижара ширкатлари уюшмаси раиси Тошпўлат Бойзоқов, Дўстлик туманидаги М. Даджонов номли ижара ширкатлари уюшмаси раиси Эргаш Файбуллаев, шу туманидаги А. Қулбеков номли ижара ширкатлари уюшмаси раиси Абдужалил Раҳматуллаевлар ҳам «айтиб-қайтиш»да Шакарбойдан қолишмас эканлар. Бу азаматлар йил бошида корхона раҳбарининг кўйнини пуч ёнғоққа тўлғизишиб, оқибатда ўзлари имзолаган шартнома шартларини бажармадилар. Устига устак айбдорликлари ҳақида Жиззах вилоят хўжалик суди ажримини ҳам тан олгилари келмаяпти.

Корхона билан ҳамкорлик қилишни ваъда бериб, сўнг ваъдаларини елга учирган Булунғур туманидаги ширкатлар уюшмаси раҳбарлари ҳам бор. Масалан, «Зарафшон» ижара ширкатлари уюшмаси маъмурияти корхонага 150 тонна махсар топширамиз, деб ваъда беришганди. Амалда бор-йўғи 33 тоннагина хомашё топширдилар. «Губдин» ижара ширкатлари раҳбарлари эса келишилган 200 тонна махсардан бир кило ҳам бермадилар.

«Эл-Эрк-Нур» корхонаси раиси Суннатулла Эргашев булунғурликлар сўзида турмас ҳамкорларининг хузурига қатнай-қатнай чарчади. Ахир, осонми, ҳар гал 120 километр йўл босиш? Шунда эсига Самарқанддаги ҳам хўжалик суди бор-ку, деган ўй келди. Бироқ, вилоят хўжалик суди раисининг ўринбосари А. Саттаров турли баҳоналар билан у тақдим этган хужжатларни кўриб ҳам чиқмади. Буниси-га нима дейсиз?

Шу ўринда корхона ҳақида бир неча сўз. «Эл-Эрк-Нур» корхонаси ташкил этилганига икки йил бўлаяпти. Уни тадбиркор Суннатулла Эргашев «Осиё тараққиёт банки»нинг 970 минг доллар кредитига Франциянинг «Дели Фланк» фирмасидан ўсимлик ёғи ишлаб чиқариш асбоб-ускуналари келтириб, ташкил этган эди. Корхона жамоаси бултур 280 тонна экологик тоза махсар ва писта ёғи ишлаб чиқарди. Агар номларини биз юқорида зикр этган ҳамкорлари пахта беришганида бу кўрсаткич анча кўп бўларди.

Келдиёр ЖЎРАҚУЛОВ.

УЮШГАН ЖИНОЯТЧИЛИККА ҚАРШИ ҲАМКОРЛИКДА КУРАШМОҚ ЛОЗИМ

Пойтахтимизда Марказий Осиёда трансмиллий уюшган жиноятчиликка қарши кураш масалаларига бағишланган халқаро семинар бошланди. Анжуман БМТ ташаббуси билан ташкил этилган бўлиб, унда Марказий Осиё республикалари, АҚШ, Буюк Британия, Чехия, Польша, Россия каби давлатлар вакиллари иштирок этмоқда. Семинарда, шунингдек, бир қанча халқаро ташкилотлар мутахассислари ҳам қатнашмоқда.

Халқаро жамоатчиликни қаттиқ ташвишга солаётган терроризм, гиёҳванд моддалар контрабандаси ва транзити, қурол-ярог савдоси, чегараларни ноқонуний бузиш, уюшган жиноятчилик муаммолари минтақамизни четлаб ўтмади. Шунинг учун бундай салбий ҳолатларга барҳам бериш айни пайтда Марказий Осиё мамлакатларидаги ҳуқуқ-тартибот идораларининг диққат-марказида турибди. Тошкентда бошланган анжуманда мазкур муаммоларни бартараф қилишда манфаатдор давлатлар ўзаро баҳамжиҳат бўлиб, ҳамкорликда курашмоғи лозимлиги таъкидлаб ўтилди. Семинар давомида уюшган жиноятчиликка қарши курашда халқаро ва ҳудудий ҳамкорликни йўлга қўйиш, суд, прокуратура ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш, жиноятчиликка қарши курашда замонавий технологиялардан фойдаланиш, уюшган жиноятчилик бўйича ўзаро ахборот алмашиш, таҳлил қилиш ва жамлаш каби мавзуларда ўқилган маърузалар иштирокчиларда катта қизиқиш уйғотди.

Айни пайтда трансмиллий уюшган жиноятчиликка қарши курашни мувофиқлаштириш олиб боришда қўллаб муаммоларга дуч келинмоқда. Чунончи, халқаро жиноятчиликка қарши ҳамкорликда курашиш билан боғлиқ қонунларнинг ҳали мукаммал эмаслиги ёки бир давлатда қабул қилинган қонунларнинг иккинчи мамлакатдаги шундай ҳуқуқий ҳужжатларга унчалик мос келмаслиги, ахборот алмашинишнинг суст-лиги мавжуд иллатларни бартараф қилишни қийинлаштираётир.

Минтақамизда кучайиб бораётган халқаро жиноятчиликка қарши курашда Марказий Осиё давлатлари халқаро жамият кўмагига эҳтиёж сезяпти. Хусусан, дунёда етиштирилаётган наркотик моддаларнинг 70 фоизи Афғонистон ҳиссасига тўғри келади. Тайёрланган оғуннинг қарийб 60 фоизи эса Марказий Осиё мамлакатлари орқали Европага олиб ўтилаяпти. Ўз навбатида, бу савдодан тушаётган даромад террорчилик ва уюшган жиноятчиликнинг тегирмонига сув қуймоқда. Ўтган йили Қирғизистоннинг Боткент туманига суқилиб кирган экстремистик гуруҳларнинг ҳам асосий даромад манбаи наркотик моддалар савдосидан эканлиги ҳеч кимга сир эмас.

Анжуман икки кун давом этади.

(ЎзА)

Давлат бюджети маблағларининг катта қисми ижтимоий масалалар, шу жумладан, соғлиқни сақлаш, соғлом авлодни шакллантиришга йўналтирилган бўлиб, бу маблағларнинг тўлиқ ва кўзланган мақсадларда сарфланишини таъминлаш талаб этилади. Лекин Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Назорат-тафтиш Бош бошқармаси томонидан 1999 йил давомида 1070 та соғлиқни сақлаш муассаса ва ташкилотида ўтказилган тафтиш ва текширувлар натижалари бюджет маблағларидан фойдаланишда бир қатор жиддий камчиликлар мавжудлигини кўрсатди.

Ўткир тиғ остида

Бюджет маблағлари:
ҲАР БИР СЎМНИНГ ЎРНИ БОР

Айрим соғлиқни сақлаш муассасаларида буни унутиб қўйишмоқда

Бюджет ва молия интизомини қўпол равишда бузиш ҳоллари текшириш ва тафтишларнинг 52,2 фоизида ёки 559 ҳолатда қайд қилиниб, уларнинг миқдори 48,8 миллион сўмни ташкил этди. Тошкент шаҳри, Тошкент ва Навоий вилоятларида жами текширилган соғлиқни сақлаш муассасаларининг ҳар тўрттасидан бирида, Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Бухоро, Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларида ҳар иккинчисида, Жиззах, Самарқанд, Наманган, Сирдарё, Фарғона ва Хоразм вилоятларида деярли барча муассасаларда юқорида зикр этилган камчиликлар борлиги қайд қилинди.

Инсонларнинг саломатлиги ҳимоясида бўлган раҳбар ва мансабдор шахсларнинг бюджет маблағларидан фойдаланиш тартиби тўғрисида юзаки тасаввурга эга эканликлари, давлат маблағларини ўз билганларича, уйлмай-нетмай, шахсий манфаатлари йўлида сарфлашдан ҳам қайтмаганликлари, бу вазиятни янада мураккаблаштирмоқда.

Бу нохуш хатти-ҳаракатлар нималардан иборат? Бюджет маблағларини белгиланган мақсадга, жумладан, ортиқча гиланганидан кўпроқ сарфлаш, ортиқча лар ва сафар харажатларини меъёрдан зиёд тўлаш, пул маблағлари ва моддий бойликларни ҳисобга олмай ўзлаштириш каби ҳолатлар шулар жумласига киради.

Андижон вилояти тери-таносил касалхонаси бош шифокори С. Салохиддинова ва бош ҳисобчи Г. Аҳматхўжаева бюджет маблағлари ҳисобидан ижара ҳақи тариқасида 1,3 миллион сўм ноқонуний фойдаланиб, ҳамда ўзларининг мажбуриятларини бажармаганлар. Назаримизда, улар бундай номаъқулчилик ларни кўрибгина қолмай, молиявий интизомни бузишда ўзлари ҳам бахоли қудрат иштирок этишган. Қизиғи шундаки, мазкур муассасадаги нопок кимсаларнинг ҳар бири давлат маблағларини ўмаришда унчалик кўп ақл талаб этмайдиган усулни қўллашган. Масалан, озиқ-овқат омбори мудирлари И. Саидазимов ва И. Ортиқовлар савдо шохобчаларидан харид қилинган озиқ-овқатларнинг ҳужжатларини қалбакилаштириш ва уларни тўлалигича ҳисобга олмаслик, маҳсулотларнинг нархи ва турларини сунъий равишда ошириб кўрсатиш орқали 564,5 минг сўмни чўнтакка урган бўлсалар, бош ҳисобчи Г. Аҳматхонова, ҳисобчи Д. Усмонова, Ғ. Азимов ва кадрлар бўлими бошлиғи Н. Тоштемировлар эса ўзаро тил бириктириб, тўлов ведомостларини қалбакилаштириш, қўшиб ёзиш орқали 741,4 минг сўм нақд пулни «еб» юборишган.

Қинғир ишнинг қийиғи чиқди: қонунбузарлар қилмишларига яраша жазоларини олишди. Уларданфақатгина шифокори С. Салохиддинова эса вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси раҳбарларининг «мурувват» туфайли ўз вазифасида ҳамон ишлаб турганлиги кишини ажаблантиради.

Қарши шаҳридаги тиббиёт билим юртининг мутасаддилари (собиқ директор П. Рустамов, унинг ўринбосари Б. Шомуродов, бош ҳисобчи Н. Дергунова) ҳам бюджетдан ажратилган маблағларни ўз манфаатлари йўлида сарфлашда ҳадди сиғганини қилишган. Бюджетдан ўқувчилар сафарлари тўлиқ ажратилган маблағларни сарфлаб юборишган. Белгиланганидан ортиқча 14,5 штат бирлигини сақлаш учун, улар ҳеч иккиланмай, 706,5 минг сўм бюджет маблағини сарфлаб юборишган. Бундан ташқари, улар иш ҳақини нотўғри ҳисоблаш (145,3 минг сўм), ортиқча дарс соатларига пул тўлаш (783,1 минг сўм), малака ошириш курсларида ўқиган ўқитувчиларнинг меҳмонхонада яшашлари ва сафар харажатлари ҳужжатларини қалбакилаштириш (271,1 минг сўм) эвазига 1,3 миллион сўмдан зиёд бюджет маблағларини «ҳаво»га учириб юборишган. Улар энди бюджет маблағларидан фойдаланишда исрофгарчиликка йўл қўйганлари учун қонун олдида жавоб беришади.

Наманган шаҳридаги 7-поликлиника бош ҳисобчиси Б. Исоқов эса била туриб, бюджет интизомини бузганлиги тафтиш натижасида аниқланди. Муассаса 1997 йилда ташкил топган, шу боис ҳеч ким қилмишларимни сезмайди, деган хомхаёлга борган бош ҳисобчи давлат ғазнаси билан шахсий ҳамёнининг ададиятиб юборган чоғи. У биринкетин ғазначилик вазифаларини бажарган Х. Рустамова ва М. Исоқовларнинг ўрнига касса ҳисоботларини тузади-да, ғазнага 623,1 минг сўм бюджет маблағини кирим қилмайди. Пуллар қаёққа ғойиб бўлганлигини айтиб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак.

Бундан ташқари, Б. Исоқов томонидан қалбаки ишонч қоғозлари расмийлаштирилиб, «Садо» савдо-ишлаб чиқариш корхонасидан харид қилинган 21,9 минг сўмлик канцелярия маҳсулотлари, «Касмир» корхонасидан 55 минг сўмга сотиб олинган ижобий хужжатлар бош ҳам муассаса ҳисобига кирим қилинмаган ва бош ҳисобчи ҳисоботларида расмийлаштирилмаган, натижада ҳисоботларда бош ҳисобчи ҳар кўп бюджет маблағини ҳам ўзлаштириб юборган. Қайд этилган ҳолатлар юз берган даврда, яъни 1998 йилнинг 17 мартигача шифохона бош шифокори вазифасида ишлаган М. Эгамбердиева, ундан кейин бу вазифада фаолият кўрсатган Г. Турсуновалар қаёққа қараганлар, деган саволга ҳуқуқ-тартибот органлари жавоб беришади. Дарвоқе, бош шифокорларнинг ўзлари ҳам молиявий қонунбузарликка алоқадор эканликлари маълум бўлиб қолди. Улар ҳеч иккиланмай, жами 31,9 минг сўм ортиқча иш ҳақини «ҳазм» қилиб юборганлар.

«Ойни этак билан ёпиб бўлмайди», деб бежиз айтишмаган. «Эпчил» бош ҳисобчи эгаллаб турган вазифасидан озод этилиб, тафтиш ҳужжатлари Наманган вилояти прокуратурасига юборилди. Энди Наманган шаҳри соғлиқни сақлаш идораси раҳбарлари бош шифокорларининг ўзларининг «фаолият»ларига қандай баҳо беришаркин?

Назаримизда, бюджет маблағларидан ноқонуний фойдаланиш борасида Самарқанд шаҳридаги 5-тиббиёт бирлашмасининг раҳбар ходимлари (собиқ бош шифокор Ф. Ғаффоров, бош шифокор Р. Бадалова, бош ҳисобчи С. Бобоёрова) ўзига хос «рекорд» ўрнатишган, десак муболаға бўлмайди. Улар кичик вазсуюдий фирмаларга бюджет маблағларини ўтказиб бериш усули воситасида 2,2 миллион сўмдан зиёд пулни ўзлаштирганлар.

Боғишамол тумани прокуратураси томонидан мазкур тафтиш ҳужжатлари асосида жиноий иш қўзғатилди. Уйлаймизки, бу «удабурон»лар-нинг ҳам ўз кирдикорлари ҳам бирров осон.

Самарқанд вилоятининг Жомбой туман марказий касалхонаси раҳбарлари (бош шифокор З. Хусанов) ҳам бюджет пулларини талон-тарож қилишда устаси фаранг чиқиб қолишди. Бу ерда икки йил мобайнида, яъни 1997 йилнинг августидан 1999 йилнинг августигача 686,9 минг сўм бюджет маблағи ноқонуний ишлатиб юборилган. Текширув давомида омбор мудири А. Примкулов 230,1 минг сўмлик моддий бойликларни ўзлаштирганлиги аниқланди. Бу ҳали ҳолва. Касалхонада бажарилган таъмирлаш ишлари ҳажмининг оширилиб кўрсатилиши эвазига бюджет яна 379,9 минг сўм зарар кўрган. Унга 76,9 минг сўмлик асоссиз тўланган иш ҳақи, ижтимоий нафақа ва сафар харажатларини ҳам қўшилса, зиённинг салмоғи қай даражада эканлиги ойдинлашади.

Кўрилган чоралар натижасида нопок кимсалар томонидан келтирилган зарарнинг катта қисми давлатга қайтарилди. Жомбой тумани суди собиқ омбор мудири А. Примкуловни 14 йил ахлоқ тузатиш ишларига ҳукм қилди.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. 1999 йил давомида текширувлар натижасида аниқланган зарарларнинг умумий миқдори 17,6 миллион сўм бўлиб, бу ҳақдаги 40 та тафтиш хужжати ҳуқуқ-тартибот органларига чора кўриш учун юборилди. Ноқонуний сарфланган бюджет маблағларининг ярмидан ортиғи – 26,6 миллион сўм молиявий интизомни бузган қонунбузарлар томонидан қопланиб, бюджетга қайтарилди. Шунингдек, 1999 йил давомида Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 175-2-моддасига мувофиқ, соғлиқни сақлаш муассасаларининг 152 нафар масъул ходимига бюджет интизомини бузганликлари учун энг кам иш ҳақининг 5 бараваридан 10 бараваригача, жами 1,4 миллион сўм миқдорида жарима солинди.

Кўриниб турибдики, бюджет маблағларидан ноқонуний фойдаланиш яхшиликка олиб келмайди. Бюджетнинг ҳар бир сўми ҳисобда бўлгани сабабли, ким унга хиёнат қилишга уринса, тегишли-ча жазо олиши муқаррардир.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги матбуот хизмати.

Муаммо илдизига бир назар

ТЎҚ ДЕҲҚОНГИНА ДАВЛАТГА ТАЯНЧ БЎЛАДИ...

Боёвутлик Абдурасул Абдуллаев ва у сингари кўплаб деҳқонларнинг айтса тил, айтмаса дил куювчи дардлари хусусида

– Абдурасул ака, нега Сиз ҳамма гапларингизни оқизмай-томизмай ёзаман, дейишимга шубҳа билан қараяпсиз?

– Шу десангиз баъзи ҳамкасбларингиз борки, бирор йиғинда, учрашувда тилга олинган муаммолар, дардлар бир четда қолиб, одамни мақташга тушиб кетишади. Мен ана шундан куйганман. Бизга ўзи ҳозир мақтов керакми? Кўпинча телевизордан Юртбошимизнинг чиқишларини берилиб тинглайман. Беихтиёр, «Тўппа-тўғри айтаяпти. Нега у кўрган, сезган муаммоларни вилояту тумандаги раҳбарлар билишмайди?», дея ҳайқириб юбораман.

– Келинг, мену сизга ўхшаганларни қийнаётган дардлар тўғрисида бафуржа суҳбатлашайлик.

– Мана, менинг 140 гектар ерим бор. Бултур 30 гектарига буғдой, 10 гектарига шоли экиб, тузуккина ҳосил олдим. Аммо 100 гектарга чигит экиб, ҳисобимга тушган 5,3 миллион сўм даромаддан кўнглим хижил. Негаки, ёнилғи, чигит, техника, суғориш, ўт юлиш учун кетган маблағ, пенсия жамғармаси, солиқлар, касаба уюшмаси, газ, электр қуввати, банк ва фермерлар уюшмасига ўтказиб берилган пулни ҳисоблаб чиқсам, у 7,2 миллион сўмдан ошиб кетибди. «Ўтники ўтга, сувники сувга, қолди қатиқнинг пули», деганларидек, биз кўрган соф фойда 1 миллион сўмга ҳам етмади. Нега бундай бўлди? Айни керак бўлган пайтда кимёвий дори ва дефолиант учун банк пул ўтказиб бермади. Натижада ҳосилдорлик биз кутганидан 10 центнер кам бўлди. Режани бажарганимиз билан, бошқаларга қараганда 4-5 центнер кўп ҳосил олганимиз билан даромад салмоқли бўлмагач одамнинг ўз ишидан кўнгли тўлмайди. Юқорида тилга олинган фойда ҳам айрим таъминот идораларига ва дефолиация учун сарфланадиган маблағ ўзимизда қолганлиги сабабли юзага келди. Тўғри, ҳали толанинг пули турибди. Заводда ёғимиз, чорва учун озуқамиз бор. Бироқ, барибир, ўтган йили бизнинг «Деҳқонобод» фермер хўжалигимиз йилни кўнгилдагидай якунламади, отган ўқимиз мўлжалга аниқ тегмади, деб ҳисоблайман.

– Абдурасул ака, меҳнат қилиб даромад ололмаслик анча жиддий муаммодир. Ана шу муаммонинг илдизи қаерда, деб ўйлайсиз?

– Гапни сал узоқдан бошлашга тўғри келади. Қандай одам фермер бўлиши керак? Техникаси, маблағи, тажрибаси бор одам, тўғрими? Ана шунда ернинг умри бекор ўтмайди. Бизда эса баъзан бунинг акси бўлаяпти. Куни кеча бўлиб ўтган халқ депутатлари Сирдарё вилояти кенгаши сессиясида одамларга ер беринг, уларни фермер қилинг, дея алоҳида уқтирилди. Бизда ҳамиша ана шу талабга лойиқ иш бўлаяптими? Минг афсуски, таниш-билишчилик, юз-хотир деган нарсалар ишимизни орқага тортаяпти. Аслида деҳқончиликдан бехабар, ака-укаси, таниш-билиши учун ер ажратган, уларни фермер қилган хўжалик раҳбарию туман ҳокимини шахсан мен давлат сиёсатига қарши иш юритадиган шахс деб атагим келади.

– Нега?

– Чунки, бундай раҳбар билан нўноқ фермернинг ош ейдиган товоғи битта. Сиздан угина, биздан бугина, деган гап бор. Била туриб, чаласавод одамга ер берган раҳбар ўз ҳимоясидаги одамнинг режасини тўлдириш учун жонини жабборга беради. Еган оғиз уялар, дейишади-ку?.. Бу «қўлбола» фермер икки-уч йил муттаҳамчилик билан режани тўлдириб, чўнтагини қаппайтиради-да, кейин «Бизга бу иш тўғри келмас экан» дея ариза ёзиб, ишдан бўшаб олади. Ундан шўр босган, ўт уруғи ғиж-ғиж бўлиб кетган ер қолади. Бу ерни асл ҳолига келтириш учун қанча маблағ, меҳнат ва асаб керак бўлади.

Энди таъминот идоралари масаласига келайлик. Мисолни ўзимдан оламан. «Магнум» ёки «Олтой» трактори билан бир гектар ерни шудгорлаш учун 40 литр атрофида солярка керак бўлади. Ўтган йилнинг кузида фермер хўжалигимизга лозим бўлган ёнилғининг ярмини ололдик, холос. Мана, энди кўклам келди. 100 гектар майдонни текислаш, чизел қилиш, мола бостириш ва бороналаш учун далага камида ўн маротаба техника кириб-чиқади. Менга эса 2000 йилнинг дастлабки уч ойи учун бор-йўғи 4 тонна солярка ажратилган! Суриштирсам, «Бошқа фонд йўқ», дейишди. Бир нарсани тушунмайман. Менинг тасдиқдан ўтган бизнес-режамда ер майдонимиз, етиштирадиган маҳсулотимиз, ана шу маҳсулот учун зарур сарф-харажат тўлиқ кўрсатилган. Нега энди фонд ажратадиган тегишли ташкилот ва таъминот идоралари раҳбарлари бизга ўхшаган деҳқонларни қийнаши керак? Бундан мақсад нима?

Бу масаланинг бир томони. Хўп, дейлик, менда озми-кўпми ёнилғи учун фонд ва техника бор. Бюрократ раҳбарлар қабулига киролмаган, уларнинг кўнглига йўл тополмаган ёки бўлмаса, ўз техникасига эга бўлмаган фермерларнинг аҳволи қандай бўлади? Дангалини айтганда, улар вазиятдан чиқишнинг қинғир йўлини қидиришади. Хўжаликда ишлайдиган механизаторга «Оғайни, гектарига 500 сўмдан нақд пул бераман. Бир-икки кун уйқудан қолсанг ҳам, еримни шудгорлаб ёки мола босиб берсанг...» – дейди. Ойлаб хўжаликдан маош ололмаган механизатор кўпнинг мулки бўлган техника ва ёнилғини ўйлаб, рад жавоби берармикан? Ҳечам-да! Уларнинг ўнтадан тўққизтаси мўмай даромад учун тунлари ишлашга ҳам рози бўлишади. Бу ерда ким кимни алдаяпти? Менимча, ҳар иккала томон элни алдаб, давлатнинг кўзини ўйиб олаяпти. Ёнилғи ва техника сарф-харажати кейинчалик хўжаликда ишловчи одамларнинг устига сочиб юборилади. Мана, сизга муаммо, мана, сизга давлатни алдаш!

Яна бир гап. Мен чигитни плёнка остига экиш усулига астойдил тарафдорман. Юзлаб хўжаликлар бу усулдан наф кўрмоқда. Бу усул текис майдонларда, шўрдан холи далаларда ўта самарали ҳисобланади. Чигит плёнка остига экилганда, ҳосилдорлик 40 центнердан кам бўлмаслиги керак. Бизнинг шароитда-чи? Тошлоқ, ўта шўрланган далаларда бу усулни деҳқон билан маслаҳатлашмай, кўр-кўрона қўллаш пулни елга совуриш билан тенг. Вилоятдан туманларга «Бу йил фалон гектар майдонга чигит плёнка остига экилсин», деган топшириқ келади. Сўнг тақсимот бошланади. «Раис ука, бизнинг майдонларда плёнка яхши фойда бермайди. Уни бу далада эмас, наригисида қўллаш керак» десангиз, раҳбардан балога қоласиз. «Абдурасул ака, ҳадеб оқимга қарши сузаверманг. Кўпчилик нима бўлса, сиз ҳам шу бўласиз. Элга келган тўй бу», деган жавобни эшитиб, хунобингиз ошиб кетади. Қумоқ, текис, тош ва шўрдан холи далалар туриб, бу усулни дуч келган майдонларга татбиқ этиш нодонлик эмасми? Пахта – даромад олиш учун экилади. Бас, шундай экан, сувни қирга қараб эмас, нишабга қараб ҳайдаган маъқул.

– Фермерларнинг оёғига тушов бўлаётган яна қандай муаммолар бор?

– Бизнинг оёқ-қўлимизга тушов солаётганларнинг бири банк идораларидир. Ўзи ишлаб топган пулни ўзи тақсим қилолмайдиган фермернинг ишида барака бўладими? Пахта заводларининг пул кўчиришларига қараб, банклар бизнинг ҳисобимизга маблағ ўтказади. Бундан хабардор бўлган фермер банкка югуради. Негаки, айни ўша пайтда унга ё ёнилғи ёки далада ишлаётган техникаси учун эҳтиёт қисм сув билан ҳаводек зарур бўлади. Банкда эса пенсия пули унинг рухсатисиз ё кимё таъминоти идорасига, ёки пенсия жамғармасига ўтказиб юборганини эшитиб, деҳқоннинг тарвузи қўлтиғидан тушади. «Ҳой, мусулмонлар, пенсия жамғармасига пул берганларингга қаршилигим йўқ. Бироқ мендан бесўроқ нега дори учун пулимни бериб юбординглар? Ҳозирча менга унинг кераги йўқ-ку?» десангиз, банкдагилар ҳатто пинагини ҳам бузишмайди. Ёки, аксинча, бўлади. Айни кимёвий ўғит зарур бўлган пайтда маблағингизни эҳтиёт қисм берадиган идора ҳисобига ўтказиб юборади. Сиз чаппагингизни чалиб қолаверасиз.

Банклар тўғрисида гап кетса, кўплаб фермерларнинг тилига совуқ тер чиқади. Пахта заводлари вақтида толаю маҳсулотингизнинг пулини бермагач, баъзан банкдан қарз кўтаришга мажбур бўласиз. Улар эса гаров сўрашади. Гаровга қўядиган нарсанг бўлса яхши-ку-я, бўлмаса, нима қиласан? Ё чигитни кеч экасан, ё бўлмаса, даладаги ҳосилинг ҳашаротга ем бўлади. Мен бир нарсага ҳайронман. Давлат юзлаб гектар ерни бизларга гаровсиз бериб қўйган. Банклар эса 200-300 минг сўмни ҳисобимизга ўтказиб бериш учун минг битта тўсиқни олдимизга кўндаланг қилади.

Яқинда Юртбошимиз Тошкент вилоятидаги тадбиркорларга 5 мингдан тортиб то 10 минг АҚШ долларигача кичик кредитлар ажратиш масаласини ҳал қилиб бердилар. Маҳалла ҳам кафил бўлиши мумкинлигини айтдилар. Қилса бўлар экан-ку!

Фермер ким? У насибасини ердан қидирган одам. Унинг бутун ҳаёти, оиласининг бугуни ва эртаси ерга – олинадиган ҳосилга боғлиқ. Нега унга ишонмаслик керак? Оғирнинг устидан, енгилнинг остидан ўтиб ишлайдиган битта-яримта дангаса фермерларни деб барчамизга бирдай ўгай кўз билан қараш инсофданми? Бундай тўсиқлар, бундай қоғозбозликлар ортида айрим одамларнинг таъмагирлиги, нопоклиги ётганлигини кўпчилигимиз яхши биламиз, яхши биламиз-у, дардимизни елкалаб кунда-кунора пойтахтга югуришни ўзимизга эп кўрмаймиз. Бироқ пичоқ бориб суякка қадалаётганини таъмагирлар ҳам унутмасин...

Бундай таъмагирлик ва нопокликлар, айниқса, ёғ-экстракция заводларида оддий ҳолга айланиб қолган. Қаранг, бир заводдан иккинчи заводга чигитни ўзимиз ташиб берамиз. Бунга анча харажат кетади. Заводдан эса ўз чигитимиздан чиққан ёғни 264 сўмдан пул тўлаб сотиб оламиз. Агар иш шу билан битганда эди, менга алам қилмасди. Омбор мудирию қоровуллар, тарозибону ва бошқа юлғичлар чангалидан осон қутулиш қаёкда?! Уларнинг ҳар бири деҳқоннинг ҳалол луқмасига чанг солишни ўзига ҳунар қилиб олган. Бир килограмм пахта ёғи уйга келиб тушгунча 300-320 сўмлик маҳсулотга айланади. Тўғри, ҳаққини бировга бермайдиган, қонунни яхши биладиган фермерлар ҳам йўқ эмас. Бироқ қонундан кўра, меҳнатни кўпроқ билган фермерлару тадбиркорлар кўпроқ-да...

– Юртбошимиз «Бой одамлар кўпайса, юрт фаровон бўлади». деган гапни кўп айтадилар. Сиз бунга қандай қарайсиз?

– Э, ука... Маржон-маржон тер тўкиб, ҳалол меҳнат қилиб, бой бўлишга не етсин! Аммо таъминот идораларида, банкда, заводларда таъмагирликни, қоғозбозликни ўзига касб қилиб олган одамлар янги замон шамолларидан қачон баҳраманд бўлишаркин? Сирдарё вилояти Кенгашининг сессиясида Ислом Каримов «Мен қўйган талабларнинг 30 фоизи бажарилганда эди, ҳаётимиз ҳозиргидан ўн баравар яхши бўларди», деганларида, минг марта ҳақ эдилар. Таъмагиру нўноқ раҳбарлар эркин замон келганини, эртанги кун ва эртанги авлод тўғрисида қайғуриш даври келганини, афсуски, илғаб ололмаяптилар.

Дунёда адолат тарозиси, деган тушунча бор. «Ўзим хон, кўланкам майдон, фалон идорада оғайним ўтирибди, фалон идорада тоғам ўтирибди» дея халқ манфаати аталмиш буюк дарё сувини булғаётганлар адолат тарозисининг залворли тоши кун келиб ўз бошларини ёриб қўйишини унутмасалар бас...

Суҳбатдошимиз ҳақида қисқача маълумот: У Боёвут туманидаги «Ғалаба» ширкатлар уюшмасида фаолият юритаётган «Деҳқонобод» фермер хўжалигининг раҳбари. Мана, 50 йилдирки, қишда қор кечиб, кўкламда ер ҳайдаб, уруғ қадаб, ёзда кўсак санаб, қалдирғочлар Ҳиндикуш тоғлари сари қанот қоқадиган кузак кезлари эса пахта ҳидлаб, умргузаронлик қилиб келаяпти.

Қишлоқда «Абдурасул закунчи» деб ном олган қаҳрамонимиз Ўзбекистон байроғини невараларига кўрсатиб, ҳар-ҳар замонда «Унинг ранги доимо кўз қароқларингда бўлсин. Одамнинг кўз қароғида яшаган нарса бориб-бориб унинг юрагига кўчиб ўтади», деб қўйишни яхши кўради.

Алиқул ХОНИМҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

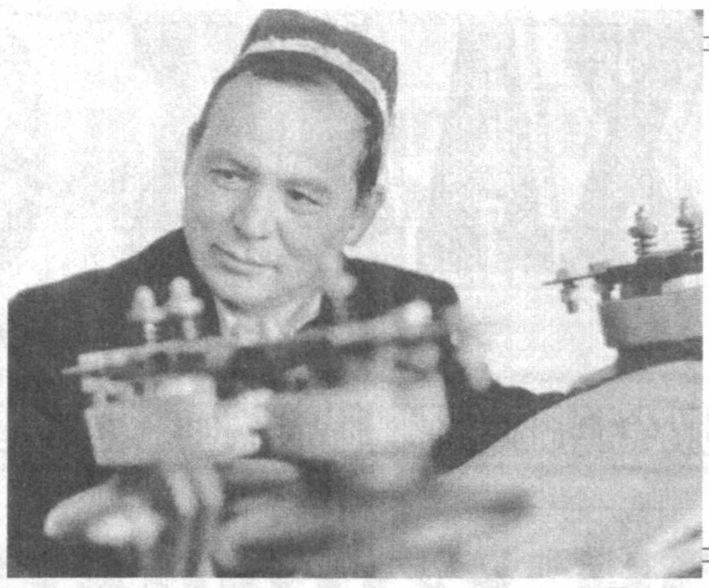

Марҳамат электротехника ҳиссадорлик жамиятида Энергетика вазирлиги буюртмасига асосан 10 киловатли электр ажратгичи ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Авваллари бундай ажратгичлар республикамизга Россиядан валюта ҳисобига олиб келинар эди. Янги ажратгич ўзининг сифатли ва чидамлилиги билан энергетикларга маъқул келмоқда.

СУРАТДА: технолог Абдурауф Халилов.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Қўш хабар

БУТУН ШАРҚНИ ТАЪМИНЛАЙДИ

«Навоийазот» ишлаб чиқариш бирлашмаси мамлакатимиздаги энг йирик кимё мажмуаларида бири. Корхонада хорижга маҳсулот чиқариш ва шунинг эвазига валюта киритиш қатъий дастури амал қилмоқда. Айниқса, нитрон толасига талаб ошиб бормоқда. Ўтган йили навоийлик кимёгарлар ишлаб чиққан 10 минг 948 тонна нитрон толасининг асосий қисми четга сотилди.

Бу йилнинг икки ойида 2037 тонна нитрон толаси ишлаб чиқарилган бўлса, шунинг қарийб 2000 тоннаси Шарқ мамлакатларига сотилди. Март ойидан бошлаб бу толага Эрон, Покистон ва Туркия давлатларидаги корхоналар харидор бўлишди. Кимёгарлар йил охирига бориб бутун Шарқ мамлакатларини бу маҳсулот билан тўла таъминлаш устида ишламоқдалар.

ОЛТИН КЎПАЯДИ

Олтин ишлаб чиқариш саноатида ишқорли кислотанинг аҳамияти катта. Бунингсиз маҳсулот олиш қийин. Учқудуқдаги ишқор кислотаси ишлаб чиқарувчи заводда 350 тонна шундай кислота олинадиган қозон қурилиши ниҳоясига етай деб қолди. Бу муҳим энерготехнологик мажмуани 40-қурилиш-монтаж бошқармаси амалга оширмоқда.

П. ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Нега? Нега?? Нега???

ШУНДАЙ РЎПАРАНГДА ТУРСА-Ю...

Самарқандда «Дамариқ» бозорини ҳамма билади. У деҳқон учун ҳам, харидор учун ҳам анчагина ўнғай ерда жойлашган. Бозор эртадан кечгача гавжум. Лекин...

Ҳа, икки йилдирки, «Дамариқ»нинг аввалги шуҳрати йўқ. Сабаби, бозорда таъмирлаш ишларининг бошланганлиги. Таъмирланаётган бўлса яхши-ку дерсиз. Тўғри, яхшиликка яхши. Аммо ишнинг чўзилиб кетаётганлиги ёмон-да.

Ҳозир бозордаги савдо-сотиқ ён-атрофдаги кўча ва йўлакларга кўчган. Бозорнинг атрофи эса йилдан йилга ифлосланиб бораяпти. Шу ердаги кўп қаватли уйларда яшовчилар ҳам ахлат ва чиқиндиларни шундоққина бозор қурилиши давом эттирилаётган майдонларга ташлаб кетишади.

Катта йўл ёқасида эса қўлбола «балиқ бозори» ташкил этилган. Эрта тонгдан қатор машиналарда олиб келинадиган балиқларни бу ерда ўз «эга»лари кутиб олишади. Қисқагина савдолашувдан сўнг олибсотарлар чанг-тупроққа қоришган маҳсулотларга харидорларни жалб этишади.

Бозор директори вазифасини бажарувчи Абдуҳаким Қаюмов бу ердаги ушбу ҳолатларни назорат идоралари масъулиятсизлиги билан хаспўшлашдан нарига ўтмайди. Унингча антисанитария ҳолатининг юзага келишида бозор маъмуриятининг асло айби йўқ эмиш. Ҳатто, у 220 савдо ўрни мавжуд бўлган бозорда қурилиш ишлари олиб борилаётган бир пайтда савдо-сотиқнинг кўчага чиқарилганлигини ҳам табиий ҳол деб ўйлайди.

Темирйўл туман санитария-эпидемиология станцияси раҳбарияти бозорнинг бугунги аҳволини озодагарчилик талабларига мутлақо жавоб бермайди, деб ҳисоблайди. Шу сабаб мазкур ташкилот томонидан Темирйўл туман ҳокимлигига, прокуратурага, вилоят санитария-эпидемиология станциясига бозор фаолиятини вақтинча тўхтатиш ҳақида бир неча бор тақдимнома киритилди.

Лекин Темирйўл туман ҳокимлиги бозордаги шарт-шароитларни яхшилаш ҳақида негадир қайғурмаяпти. Яна бозор қаерда денг? Шундоққина туман ҳокимлигининг рўпарасида...

А. САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

НАЗОРАТСИЗ БЕКАТЛАР

Бекат — кафтдай кичик, аммо гавжум ва очиқ жой. Мана шу гавжумлик ва кафтдай очиқлик бу митти ҳудуднинг бошига турли савдоларни ҳам келтиряпти. Масалан, шу кунларда пойтахтимизнинг энг гавжум бекатларини бир кузатинг. Аслида, троллейбуслар, автобуслар тўхтаб, йўловчиларнинг тушадиганларини тушириб, кетадиганларини олиб ўтадиган бир нуқта. Мана шу нуқта бугун бекатларнинг асл эгалари — троллейбус ва автобусларга ҳам, йўловчиларга ҳам тегмай қолаяпти. Уларни шахсий киракашлар ўз енгил автомашиналари билан тўла-тўкис «забт» этган.

«Мустақиллик» бекатида кечки тиғиз пайтида кичик бир можаронинг гувоҳи бўлдим. Агар кичик деб бўлса. Бекатда автобус пойлаб турган йўловчини шахсий киракаш ўз машинасини орқага тислантира туриб, ногаҳон енгил туртиб ўтди. Жанжал бошланди. Йўловчи ғазабга келиб: «Кўзингга қараб ҳайдамайсанми, мошинангни?» деб бақирса, шахсий киракаш эса: «Ўзинг нега четта турмайсан?» деб сурлик қилаяпти. Бекатда эса «чет» жойнинг ўзи йўқ. Сўнг тўлиб турган бошқа йўловчилар ҳам жанжалга аралашиб кетди. Шахсий киракаш ҳайдовчилар ҳужумкор бир тарафга айланди. Хайрият, икки тарафнинг ҳам босиқ, ақлли одамлари аралашиб, можаро «тинч йўл билан» ҳал этилди. Киракаш енгил машиналар бояги-боягидай ўз ўрнида, йўловчилар уларни орасида. Бунинг устига, мана шу енгил машиналар дастидан бекатга яқинлашган автобус, троллейбусларнинг ҳайдовчилари ҳам яна бир карра «шофёрлик синови»дан ўтади. Бир амаллаб ўз транспортига жой топиш бу ерда осон эмас. Тағин қийинчилик, бақириқ-чақириқ, сигналвозлик...

Мен бир йўловчи сифатида сўнгги пайтларда пойтахтимиз бекатларида бундай манзарани ҳар доим кўраяпман. Нуқул бир хулоса миямда айланади: бу ерда ДАН ходимларига иш етарли. Аммо улар умуман кўзга ташланмайдилар. Шаҳримиз ДАН хизмати сорбонлари бу масала тўғрисида бир ўйлаб кўрсалар, савоб бўларди. Назоратсизлик, бетартиб гавжумлик — бекатлардаги кундалик муаммо. Бу вазият оқилона ҳал этилса, шаҳардаги энг гавжум бекатларда қанча эрта тартиб ўрнатилса, аҳолига шунча яхши.

М. САФАРОВ.

Акс-садо

ҲОКИМЛИК МИННАТДОР

«Халқ сўзи» газетасининг шу йил 17 февралдаги сонида чоп этилган А.Ҳайдаровнинг «Кўза кунда синмайди...» сарлавҳали мақоласида келтирилган «Сирғали бозори» ОАЖга қарашли автомобил бозоридаги катта йўл бўйида автомашиналар терилиб қолиши натижасида ноқулайликлар келиб чиқишининг олдини олиш муаммоси кўтарилган.

Ушбу ҳолат юзасидан сизга шуни маълум қиламизки, Тошкент шаҳар ҳокимининг қарорига асосан, автомобил бозори ёнидаги майдондан 6 гектар ер бозорни кенгайтириш учун ажратилган. Ҳозирги вақтда автомобиллар сақлаш жойини кенгайтириш ва қўшимча қулайликларга эга бўлган маиший хизмат объектларини қуриш лойиҳа-смета ишлари олиб борилмоқда. Лойиҳа ишларини «Ташгипрогор» институти ниҳоясига етказмоқда. Қурилиш ишлари ҳажми тахминан 600 млн. сўмни ташкил этади.

Тез орада босқичма-босқич қурилиш ишлари бошлаб юборилади. Биринчи навбатда ажратилган ер майдонида автомашиналар бозорига кириш учун асосий «Янги Сирғали» шоҳ кўчасига параллел ҳолатда алоҳида асфальт йўл ётқизиш назарда тутилган. Бу иш амалга ошиши билан «Янги Сирғали» шоҳ кўчасида машиналарнинг тўхтаб қолиши муаммоси барҳам топади. Ушбу ишларни 2000 йил давомида амалга ошириш режалаштирилган.

Муҳарририятга ушбу муаммони тўғри талқин этиб ёритгани учун ўз миннатдорчилигимизни билдирамиз.

М.ЙЎЛДОШЕВ,
Сирғали тумани ҳокими.

Таҳририятдан: «Нега? Нега?? Нега???» рукни остида берилаётган чиқишлар газетхонлар эътиборини тортяпти. Айни пайтда мазкур рукндаги баъзи ноаниқликлар хусусида ҳам ўз вақтида хабар қилишяпти. Чунончи шу йил 8 март сонида «Русча эмас, инглизча» сарлавҳали мақолада «Нурота» сўзи «Нуробод» тарзида берилганлигини билдиришди. Ушбу жузъий хато учун Нуробод туманидаги 32-мактаб маъмуриятидан узр сўраймиз.

Инсон ва қонун

БИР МИЛЛИОН БЕРСАНГ, СИРИНГНИ ОЧМАЙМАН

Ўтган йилнинг авжи ёз кунларидан бири эди. Ёши элликни қоралаб қолган Тошкенбой Мамедов 3200 АҚШ долларини фуқаро М.Каримовга 660.000 сўмга пуллади-да, мўмай чўтал ишлаганидан кўнгли қувончга тўлиб, Эски Қовунчи қишлоғига қараб машинаси рулини бурди. У "даромад"ни эгаси Абдуқаҳҳор Содиқовга олиб бориб топшириши керак эди. Яъни, доллар ўша одамники, Тошкенбой "сотувчи" холос. Бу хизматининг эвазига сотилган сумманинг жами миқдоридан 10 фоизи унга тегади. Хаш-паш дегунча 66 минг сўм ишлаб олди, қандоқ зўр-а!

Ие, буёғи ўхшамай қолди-ку: нега анави машинадагилар буни тўхташга мажбур қилишаяпти? Тошкенбой тормозни босишдан ўзга чораси қолмади. Нариги машинадаги бир неча йигитларни кўриб, ҳозиргина қувончга тўлиб турган қалбига муз ўрмалади-ю, ранги оқаргандан оқараверди... Тошкенбой янглишмаган эди. Ўзларини Тошкент вилояти Ички ишлар бошқармаси коррупция, рэкет ва терроризмга қарши кураш бўлимининг ходимлари деб таништирган кишилар уни лозим жойга бошлаб борди. Тошкенбой тўғрисини айтди. Шундан сўнг дарҳол Янгийўл туманининг Эски Қовунчи қишлоғида истиқомат қилувчи Абдуқаҳҳор ҳам ушланди. Унинг 11F 0090 номерли "Нексия" автомашинасидан 400 АҚШ доллари топилди. Воқеадан икки кун ўтиб унинг уйи тинтув қилинганида эса 5300 АҚШ доллари топилди ва далилий ашё сифатида олиб қўйилди.

Сергак газетхон 3200 АҚШ долларининг 660.000 сўмга сотилганини ўқиб, "войбў-ў, намунча арзон?" дея ҳайрон бўлгани тайин. Тўғри ҳайрон бўлаяпсиз. Лекин, гап шундаки, бу "валюта" — ясама. Сотилгани ҳам, топилгани ҳам. Шу тариқа, қалбаки валютафурушлар қўлга тушди.

...Юртимизда тадбиркорлар ва ишбилармонларга, хусусий фирмалар, кичик корхоналар раҳбарларига ўз фаолиятларини ривожлантиришлари учун тобора кўпроқ имкониятлар яратиб берилмоқда. Айниқса, Вазирлар Маҳкамасининг ўтган йил якунларига бағишланган йиғилишида Президентимиз бу масалага алоҳида эътиборни қаратгани, тадбиркорликка тўғаноқ бўлаётган қусурларга қарши кураш йўл-йўриқларини белгилаб бергани бутун мамлакатимиз халқининг кўнглидаги гап бўлди. Айни пайтда, кўплаб ҳалол ва фидойи тадбиркорлар орасида эгри йўллар билан бойиш фикрида нопок хатти-ҳаракатларни амалга ошираётганлар ҳам йўқ эмас. Ва, тегишли органлар, хусусан милиция ходимлари бундай кимсаларни аниқлаган заҳоти жиноят устида қўлга туширмоқда, фош этмоқда. Шулардан бири Тошкент шаҳрида ташкил этилган "Левани-Н" хусусий ишлаб чиқариш-тижорат фирмаси бўлиб, унинг раҳбари Рустам Нурмуҳаммедов 1996 йил 31 январда Ўзбекистон пахтани қайта ишлаш ва пахта маҳсулотлари сотиш давлат акционерлик ассоциациясига қарашли Марказий таъминот базаси раҳбарияти билан 1.110.000 сўмлик қурилиш маҳсулотлари етказиб бериш тўғрисида шартнома тузган ва шунча суммага тенг 5 дона вексел олган. Бу шартноманинг рақамсизлигининг ўзиёқ ё хусусий фирма раҳбарининг қинғир фикридан ёки фирма фаолиятининг пала-партишлигидан далолат беради. Лекин бунга иккинчи томон эътибор бермаган. Шундай қилиб, жаноб Нурмуҳаммедов Андижон вилоятидаги "Шаҳрихон-сут" ҳиссадорлик жамиятидан ана шу векселларга сариёғ сотиб олиб, ундан тушган даромадни нақдлаштириб чўнтакка уради-ю, шартномада ваъда қилинган қурилиш материаллари "хаёлидан кўтарилади". Мана энди, орадан шунча вақт ўтгач, жиноят ишига айланган векселлар ўзини эслатиб қўйди хусусий тадбиркорга...

Баъзан туман, вилоят, республика миқёсидаги ташкилот ва корхоналарда раҳбарлик курсисида ўтирган кишиларнинг ҳам тап тортмай жиноий ишларга қўл уриши кишини ажаблантиради. Албатта, маълумоти олий, тажрибаси бир олам, саводи ва малакаси катта бир жамоани бошқаришга етиб турган бундай кишиларнинг билиб туриб қинғир ишларни қилиши афсусланарлидир. Бир сиқим мўмай даромад деб бир неча йиллар мобайнида йиғилган обрў-эътиборни бой бериш, дўсти-ёру қариндош-уруғлар олдида бошини эгиш, энг ёмони — қора курсида ўтиришини олдиндан бир ўйлаб кўрмасдан ҳаром луқмага интилавериш охир-оқибат инсонга хўрлик келтириши тайин. Қаранг, Тошкент вилояти кўчмас мулк биржаси деган бообрў бир ташкилотда 1997-2000 йилларда раҳбарлик лавозимларида ишлаган Отахўжаев ва Назаровлар худди шундай кунга қолишди. Улар воситачилик йўли билан топилган икки ярим миллион сўм маблағни талон-тарож қилгани учун Жиноят кодексининг 167-моддаси 4-қисми билан айбландилар ва яқинда вилоят судида уларга тегишли ҳукм ўқилди.

Ички ишлар бошқармаси тезкор ходимларининг фаолиятида ҳар куни турли жиноий хатти-ҳаракатларни аниқлаш ва фош этиш каби бир нечталаб фактларга рўпара бўлиш мумкин. Яқинда Ангренда Хосият исмли аёл каттагина миқдордаги 999-пробали олтин қуймасини бировга бир миллион 400 минг сўмга сотаётганда қўлга олинди. Вилоят ҳудудида айрим нопок тадбиркорларнинг жиноий ишларини фош этиш билан бирга ҳалол, жон куйдириб ишлаётган тадбиркор ва ишбилармонларнинг йўлига тўғаноқ бўлаётган таъмагирлик ва порахўрлик каби иллатларни аниқлаб, бартараф этиш, иқтисодиётимизнинг тараққиётини бўғаётган бошқа шу каби иллатларни йўқотишда ҳам фаол иш олиб борилмоқда. Хусусан, ўтган йилнинг ўзида порахўрлик, товламачилик, давлат мулкини талон-тарож қилиш, хусусийлаштириш, қимматли қоғозлар муомаласи кабилар бўйича жами 461 та жиноят аниқланади ва булар бўйича 608 нафар шахс жиноий жавобгарликка тортилди. Ушбу жиноятлар орқали давлатга етказилган 121 миллион 814 минг сўмлик зарарнинг 106 миллион сўми айбдорлардан ундирилди. Шунингдек, жиноятчиларнинг 75 миллион 127 минг сўмлик мол-мулки хатланди.

Бу жиноятлар орасида, таъкидлаш лозимки, ҳамма замонлардан ва айниқса мамлакатимиз иқтисодиётини янги ўзанга буриб шакллантираётган ҳозирги даврда энг оғири — порахўрлик ва таъмагирликдир. Сабаби, битта имзо қўйилиши билан давлат ва жамиятга миллионлаб сўм даромад келтирадиган технологиями, тижоратними "юргизиб" юбориши мумкин бўлган амалдор бир неча минг сўмгина енг учида узатилмагани учун ҳужжатга ойлаб имзо чекмай ўтирса, янги дўкон ёки кичик корхона қуриб битказилганидан кейин ҳам маҳаллий ҳокимликларда ўтирганлар у корхона келажакда топиши мумкин бўлган даромадни хомчўт қилиб, ундан ўз улушини "предоплата" тариқасида кутиб ўтирса, булар — ислоҳотлар йўлидаги тўсиқлардир. Ва бунақа тўсиқларни ҳаётбахш тараққиётимизнинг йўлидан супуриб ташлаш осон кечмаяпти. Биринчидан, уларни "супуриб ташлаш" қонуний механизмининг мукаммал эмаслиги, иккинчидан эса бу иллат тобора кўпайиб бораётгани учун ҳам шундай бўлмоқда. Ўтган йилда вилоят ИИБнинг ўзида 53 та порахўрлик факти бўйича жиноят иши қўзғатилди. Афсуски, улар орасида юқорида айтганимиз каби масъул шахслар анчагина. Масалан, "Тадбиркорбанк"нинг Янгийўл шаҳар бўлими раҳбари Қосим Бекназаров бу идорага оператор ёрдамчиси вазифасига ишга қабул қилиш учун Мадина Султоновадан 50 минг сўм пора олаётганда қўлга олиниб, жиноий жавобгарликка тортилди. Қаранг, оператор ёрдамчиси шунча пул бериб ишга жойлашадиган идорада, демак, раҳбарнинг ўзи қанча топади? Ёки, операторлар бунақа "топиш-тутиш"ни раҳбарсиз, унинг имзосисиз ёки ундан беркитиб бажара оладими? Шунақа "ёғли" муассасанинг раҳбари бўла туриб оддий бир вазифага ишга қабул қилинаётган аёл кишидан пора олиш учун у қанақа одам бўлиши керак? Ахир эртага бу раҳбар у ходимининг кўзига қандай қарайди?

Ҳа, Мустақиллигимиз даврида маънавиятнинг, тарбиявий ишларнинг алоҳида эътиборда бўлиши бежиз эмас...

Буёғига қарасангиз, бевосита маънавиятни фарзандлар, ўқувчилар қалбига, онгига сингдириши керак бўлган соҳадаги масъул лавозимда ўтирган кишилар орасида ҳам порахўрлар учраётганига ҳайрон бўласиз. Олмалиқ шаҳар халқ таълими бўлимида бир амалдор Муаттар исмли аёлдан унга "Халқ таълими аълочиси" унвонини олиб бериш учун катта миқдорда пора сўраган ва... уни олаётганда қўлга тушди...

Давлат, халқ мулкини талон-тарож қилиш фақат тижорат дўконию, хусусий фирмалардагина эмас, йирик-йирик корхоналарда ҳам учраб тургани аянчлидир. Бўстонлиқ туманидаги "Ғазалкент-ойна" очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятининг икки хизматчиси ўзаро тил бириктириб, 37 миллион 82.660 сўмлик ойнани талон-тарож қилгани аниқланди. Уларга нисбатан қўзғатилган жиноят иши судга жўнатилди.

Қибрай туманида эса Акбар исмли йигит Алишер исмли бир танишига "сирингни ошкор қиламан" деб қўрқитиб, сирни ошкор қилмаслик эвазига бир миллион сўм талаб қилганди. Товламачи ўз "ҳақи"ни олаётганда — жиноят устида ушланди. Энди суд унинг "ижоди"га қонуний баҳо беради.

Милициянинг фаолияти кенг кўламлида. Биров бировни сўкканию эр-хотин уришидан тортиб, далада экинларнинг пайҳон қилинишига қарши курашгача, милициянинг иши. Ҳайвонлару итлар бир нави — уларни амаллаб тезда жиловлайсан. Бироқ, одамлар орасидаги айрим оқиму гуруҳларга маҳлиё бўлганларни жиловлаш осон кечмаяпти.

Ангрен шаҳрида яшовчи Ш. тадбиркорликни ниқоб қилиб олиб, гўёки тижорат мақсадида Тошкент шаҳрига картошка-пиёз олиб кетаётган эди. Бироқ, картошка орасида "Калашников" автомати чиққанига нима дейсиз. Юқоричирчиқ туманида яшовчи А. гаражидан эса иккита граната ва детонаторлар олинди.

Булар — кўзга кўриниб турган қуроллар. Айни пайтда, бундан ҳам хавфлироқ бошқа қурол ҳам борки, бу — бир кун келиб қўлга юқоридаги каби қуроллар ушлашга олиб келадиган заҳарли ғоядир. Бу заҳарли ғоя эса, ҳаммамизга маълумки бугун панапастқамларда ҳали онги шаклланиб улгурмаган, суяги қотмаган ёшлар вужудига моддий ва маънавий воситалар орқали сингдирилмоқда. Ички ишлар ходимлари ана шу "пана-пастқам"ларни аниқлаш ва заҳарланиб улгурганларни қонуний жавобгарликка рўпара қилишда ҳам тинмай ишламоқдалар. Бунинг натижасида яқинда Тошкент туманида Афзаловлар хонадонида бир гуруҳ ёшлар тўпланишиб, ана шундай "заҳарли" адабиётлар, варақалар тайёрлашаётгани фош этилди. Бу хонадондан 300 нусха турли рисолалар ва 700 та "Хизбут-таҳрир" варақалари олинди. Худди шунингдек, "Антитеррор" тадбири Зангиота туманида ўтказилаётганда Эшонгузар қўрғонида ҳам яна бир "уя" фош этилди. Бу уяга Тошкент шаҳар А.Икромов туманида яшовчи, ҳеч қаерда ишламайддиган Ш.Зоидов, Қашқадарё вилоятининг Қамаши тумани Ногаҳон қишлоғида яшовчилар —Умархон Усмонов ва Абдулла Пўлатовлар макон қуришиб, варақалар, рисолалар тарқатиш маслаҳатини шу ерда битиришган.

Охир-оқибат қўлига қурол олиб ўз Ватанига, миллатига, оға-инию ота-онасигача хуруж қилишга олиб борадиган — мана шу қоғозлар эканини ҳаммамиз, ҳар биримиз чуқур англаб олганимиздагина, бу хавфни бартараф этишда милициянинг, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи бошқа органларнинг иши янада самарали бўлади.

Маҳфуза СУЛТОНОВА,
Тошкент вилояти ИИБ матбуот маркази нозири.

Юртимизда Наврўз кезмоқда

ДИЛ ИЗҲОРИ

Муяссар ЮСУПОВА, Тошкент шаҳар, Шайхонтоҳур туманидаги 461-болалар боғчаси мудираси:

– Биласизми, байрамлар ҳаммадан ҳам кўра болажонларимизга кўпроқ қувонч ва шодлик бахш этади. Улар мактаб, боғчаларда бундай айёмларга анча барвақт тайёргарлик кўришади. Бу ҳолатни бизнинг боғчамизда ҳам кўриш мумкин. Жажжи тарбияланувчиларимиз баҳорнинг илк кунлариданоқ Наврўзи оламни интиқ кутишган эди. Тарбия масканимизда янгиланиш ва яшариш айёмига бағишлаб байрам ўтказдик. Кўклам чечакларидан сочларига чиройли жамалак таққан қизчалару, ораста кийинган болакайлар Наврўз ҳақида шеър, қўшиқлар айтиб, рақслар ижро этишди. Ўшанда уларнинг чеҳраларида жилва қилган беғубор қувончларини бир кўрсангиз эди.

Бугун пойтахтимизнинг байрам руҳи уфуриб турган, одамлар билан гавжум масканларини айланиб юрарканман, болажонларимиз шодликларини кўриб, бир қувончимга-ўн қувонч қўшилди. Шукрки, юртимизда тинч-осуда ҳаёт, фаровон турмуш устувор. Гўдакларнинг беғубор қаҳқаҳалари янграган жойда кўнгиллар хотиржам бўлади. Биз орзулаган соғлом авлод ҳамиша мана шундай байрамларни хурсандчилик билан қаршилашини истайман.

Ойбек ИСЛОМОВ, республика тасвирий ва амалий санъат билим юртининг 8-синф ўқувчиси, иқтидорли ёш рассом:

– Мен фасллар орасида баҳорни жуда яхши кўраман. Чунки бу пайтда табиат уйғониб, бутун борлиқ яшнаб кетади. Айниқса, Наврўз кунлари юртимиз табиати сержило, турфа бўёқлар билан безалади. Бундай кезларда рассомлар ҳам ўзгача илҳом билан ижод қилишларини яхши биламан. Менинг Ўзбекистон баҳори, янгиланиш ва яшариш айёми ҳақида ишлаган расмларим бир қанча халқаро ёш рассомлар кўргазмаларида эътибор қозонди.

Ўтган йили Ҳиндистоннинг Деҳли шаҳрида бўлиб ўтган ана шундай анжуманда «Тўйбола» номли картинам бош мукофотга сазовор бўлган эди. Очиғи, ана шу суратда ҳам баҳор фасли акс эттирилган бўлиб унда юртимиз табиатга хос бўлган ранглардан фойдаланган эдим. Кўргазмага дунёнинг турли чеккаларидан келган хорижлик тенгдошларим ҳам бу нарсани эътироф этишди. Насиб этса, ҳали Наврўз ҳақида яна кўплаб ажойиб суратлар чизиш ниятидаман.

Шоира ХУШВАҚТОВА, Сирғали тумани, уй бекаси:

– Ҳар йили шу куни пойтахтимиз янаям чиройли бўлиб кетгандек туюлади. Одамларнинг бир-бирларини баҳор айёми билан қутлаётганликларини кўриб, ўзбекона лутф, меҳр-оқибатнинг борига шукр қиламан. Ахир, кишилар Наврўзга бежиз меҳр-оқибат байрами, дея таъриф беришмайди-да. Илойим, юртимизда мана шундай шукуҳли кунлар кўп бўлсин.

Кеча катта қизим уйга сумалак кўтариб келди. Дугоналари билан мактабида буғдой кўкартириб, сумалак пиширишган экан. «Янги чиққан янгилик, ҳеч кўрмайлик ёмонлик», дея яхши ниятлар билан ундан татиб кўрдим. Жуда мазали бўлибди. Ўзим ҳам озроқ буғдой кўкартираяпман. Қўни-қўшниларни чорлаб, сумалак қилмоқчиман. Момоларимиздан мерос ана шу одатлар ҳамон яшаб келаяпти. Бу анъаналарни бугун биз қилсак, эртага қизларимиз давом эттиришади.

Ҳасан ТОШПЎЛАТОВ, Мирзо Улуғбек туманидаги «Туркистон» маҳалласи раиси:

— Наврўз маҳалладан бошланади, десам асло янглишмаган бўламан. Чунки, бу байрам арафасида маҳалла аҳли шанбаликлар уюштириб, ариқ-зовурларни тозалашади, дарахтларни оқлашади, яхши ният билан кўчатлар ўтказишади, атроф-муҳит тозалиги ва кўкаламзорлаштириш борасидаги барча ишларни бажаришади.

Бунда инсонлар ўртасидаги гиналар унутилиб, беморлар, қариялар ва ёрдамга муҳтож оилалар аҳволидан хабар олинади. Буларнинг барчаси халқимизнинг қадимий инсоний одатларидан саналади. Маҳалламизнинг бу борадаги ишлари тўғрисида гапирсам, Наврўз куни 25 оилага озиқ-овқат маҳсулотларини улашдик. 10 нафар ёш болани эса ёзги кийим-кечаклар билан сийладик.

Йилимиз соғлом авлод йили деб эълон қилинди. Шу муносабат билан маҳалламиз болалари учун теннис клуби ва таэквандо тўгарагини ташкил этдик.

Истардимки, халқимиз Наврўзни ҳар доим катта ютуқлар ва яхши кайфият ила кутиб олаверсин.

Ғ. ЭШМУРОДОВ ва Э. МАВЛОНОВ ёзиб олди.

ЯНГИ МАРКАЗ

Мамлакатимизда соғлом авлод тарбиясига катта эътибор берилмоқда. Наврўз байрами арафасида пойтахтимиздаги биринчи Тошкент тиббиёт институти клиникаси қошида Аёллар репродуктив саломатлиги республика ўқув-услубий марказининг очилиши бунинг бир мисолидир.

Ушбу марказни ташкил этиш ҳаракати бир неча йил бурун бошланган эди. Юртбошимиз томонидан 2000 йилни Соғлом авлод йили деб эълон қилиниши унинг тезроқ ишга туширилишига туртки бўлди. Махсус ажратилган даволаш масканида 55 бемор ўрни мавжуд бўлиб, бу ерда Германиянинг «Хард» фирмаси ишлаб чиқарган энг замонавий ва қулай туғруқ кроватлари, оналар ва болалар кроватлари ўрнатилган. Бир ва икки кишига мўлжалланган хоналар рангли телевизорлар, музлатгичлар, юмшоқ мебеллар билан жиҳозланган. Хуллас, марказда аёлларнинг тиббий муолажа билан бирга, мириқиб дам олишларига ҳам шароит яратилган.

– Шифо масканимизда на-

Туҳфа

фақат пойтахтимиз, балки республикамизнинг турли чеккаларидан келган аёллар даволанишлари мумкин, – дейди Аёллар репродуктив саломатлиги маркази раҳбари, тиббиёт фанлари доктори, профессор Маҳмуда Каттахўжаева. — Биз аёлларга кўрсатиладиган тиббий ёрдам сифати ва самарасини янада ошириш билан бирга, институтимиз талабаларининг олаётган билимларини мустаҳкамлашга ҳаракат қиламиз. Шу мақсадда илмий даражага эга бўлган юқори малакали профессор-ўқитувчиларни ишга жалб этамиз. Айни пайтда, марказимизда республикамиздаги мавжуд тиббиёт олий ўқув юртлари педагоглари ҳам келиб, малакаларини ошириб кетишлари мумкин.

Марказда аёлларда учрайдиган турли гинекологик хасталиклар даволаниб, улар ҳомиладорликка тайёрланади. Ўз навбатида, ҳомиладорлик даврида ва туғруқдан кейинги соғломлаштириш юмушлари ҳам олиб борилади. Клиникадаги замонавий даволаш-диагностика ускуналари бу борада қўл келди. Лазер нури билан даволаш, беморларни ультратовуш ёрдамида текширувдан ўтказиш, республикамизда ягона бўлган ядро-магнитли резонатор аппаратларидан фойдаланиш ана шулар жумласидандир.

Ғафур ШЕРМУҲАММАД, «Халқ сўзи» мухбири.

"УЛУҒБЕК ЮЛДУЗЛАРИ"

Буюк ўзбек астрономи ва математиги, давлат арбоби Муҳаммад Тарағай Улуғбек таваллуд топган кунга 606 йил тўлди. Шу муносабат билан Республика киночилар уйида "Улуғбек юлдузлари" мавзуида хотира кечаси бўлиб ўтди. Ўзбекистон Республикаси Истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш Улуғбек жамғармаси, Мирзо Улуғбек номидаги Миллий Университет, "Ўзбеккино" давлат акционерлик компанияси ташкил этган бу тадбирда пойтахтимиз олий ўқув юртларининг талаба ёшлари, ўқитувчилари, жамоатчилик вакиллари қатнашди.

Ўзбекистон халк ёзувчилари Абдулла Орипов, Одил Ёқубов, Улуғбек жамғармаси бош директори Аброр Ҳазратқулов кечада сўзга чиқиб, буюк алломанинг авлодларга қолдирган бой илмий мероси, маънавиятимиз тарихида тутган юксак ўрни ҳақида гапирдилар.

Улуғбек номидаги жамғарма бобокалонимиз таваллуд кунига бағишлаб "Келажагимизни ўз қўлимиз билан қурмоқдамиз" мавзуида энг яхши иншо ва рефератлар кўрик-танловини эълон қилган эди. Кечада танлов ғолибларига мукофотлар топширилди.

(ЎзА)

ҲУРРИЯТ АРДОҚЛАГАН АЙЁМ

Ҳали миллий истиқлол ғалабасига мамлакатимиз етиб келмай туриб, Йўлбошчимиз 1990 йилнинг май ойида «Наврўз халқ байрамини ўтказиш якунлари тўғрисида»ги Фармонга имзо чеккан эди. Ана шу Фармондан эътиборан юртимизда Наврўз кенг кўламда нишонлана бошланди. Эндиликда ҳар йили 21 мартни умумхалқ байрами ва дам олиш куни сифатида ўтказиш қонуний тус олди.

Оллоҳга ҳамду санолар бўлсинки, биз ҳурриятга етишдик. Дарвоқе ватанимиз ва халқимиз истиқлолни қўлга киритгандан бери ўтган салкам тўққиз йиллик шонли юксалиш даврида биз Наврўзи оламни, озод ва саодатманд миллатларга ўхшаб эркин байрам қилмоқдамиз. Зеро, давлатимиз бошлиғи айтганларидек, «Тинчлик барқарор бўлган юртга байрам ярашади», «...Тотувлик, осудалик бўлган жойдан бало-қазолар йироқ юради»

Умар Хайём ўзининг «Наврўзнома» номли асарида Наврўзи оламда кун билан тун тенг бўлиб, «Дунё мувозанатга келиши»ни айтиб, шундай ёзади: «Кимки Наврўз куни байрам қилиб қувонса, кейинги Наврўзгача хуррам бўлади ва фароғатда яшайди».

Ҳазрат Алишер Навоий Наврўзи олам ибтидосида кун билан туннинг соатлар миқдори жиҳатдан баб-баробар, яъни роппароса 12 соатдан иборат бўлиб қолишини севимли маҳбубнинг бўйи билан тенг бўлган қора сочига ўхшатади:

Васли аро кўрдум,
тенг эмиш бўйи-ю сочи,
Тун-кун тенг экан,
зоҳир ўлур бўлди чун Наврўз.

Наврўзи оламни бирор диний таълимот билан боғлиқ ҳолда талқин қилиш жаҳолатдан бошқа нарса эмас.

Хўш, Наврўз байрамида бирор диний тадбир эмас, балки ҳазил мутойибалар, қизиқчилик, аския, беғубор шодлик, шўх қўшиқлар, жонбахш рақслар, гулхан ёқиш, гулхан атрофида рақслар, бойчечак териш, гул сайли, кураш, чавандозлик, цирк томошалари, дорбозлик, улоқ, сумалак пишириш, меҳмондўстлик сингари халқнинг ижодкорлиги эркин қанот ёзиб, авжга чиқишини қайси маълумотли одам билмайди, дейсиз?!

Шу билан бирга, Наврўз она табиат нафосати ва меҳнатсеварлик билан узвий алоқадор бўлган маросимдир. Она табиатга муҳаббат, меҳнатсеварлик заминни яшнатади, эл турмушини обод ва фаровон этади. Наврўзнинг бу эзгу амаллари халқимизнинг янги-янги авлодларига қадрли бўлиб қолишининг савоби катта. Ҳозирги миллий мустақилликни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, янгиланиш ва демократиялаш жараёнида Наврўз байрами бир вақтнинг ўзида ҳам маънавий тарбияга, ҳам нафосат тарбиясига, ҳам ватанпарварлик тарбиясига, ҳам аҳлоқий тарбияга, умуман, баркамол авлодни тарбиялашга баббаробар хизмат қила оладиган халқона миллий маросимдир.

Маҳмуджон НУРМАТОВ,
Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети профессори.

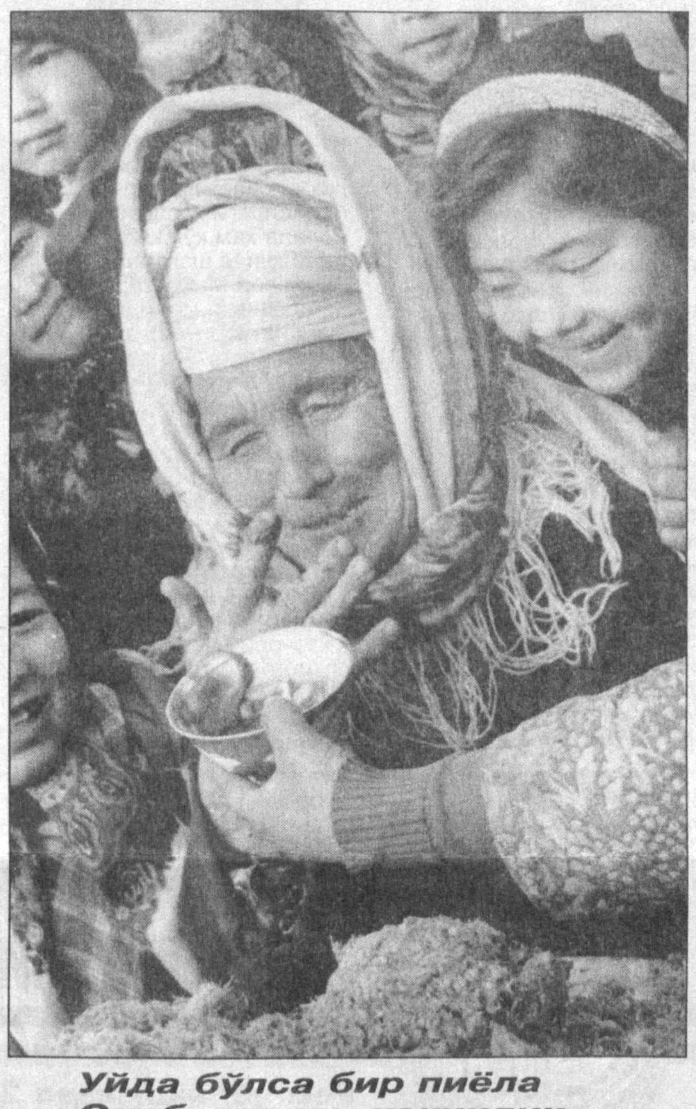

Уйда бўлса бир пиёла
Олиб чиққин, қоқиндиқ,
Асал билан болдан аъло
Сумалакни соғиндик.

Таълим тизимида ислоҳотлар

«УСТОЗ»НИНГ ХАЙРЛИ ҚАДАМЛАРИ

Кейинги йилларда республикамиз олий ва ўрта махсус таълим масканларида малака ошириш ва халқаро тажриба алмашиш борасида кўплаб амалий ишлар қилинди.

Бу борада, айниқса, республика «Устоз» жамғармаси томонидан олиб борилаётган фаолияти диққатга сазовор. Жамғарманинг мақсадли йўналишга эга бўлган амалий ишлари кутилган натижаларни бераяпти десак, муболаға бўлмайди.

«Устоз» жамғармаси ўз фаолиятини бошлаганига эндигина икки йилдан ошаяпти. Аммо унинг педагог ва ўқитувчилар билим даражасини такомиллаштириш ва малакасини ошириш борасидаги ишлари диққатга молик. Ўтган ўқув йилининг ўзида олий ва ўрта махсус таълим масканлари, коллеж ва лицейларнинг педагог ва ўқитувчиларидан 210 нафари АҚШ, Англия, Франция, Исроил, Малайзия каби давлатларнинг нуфузли ўқув юртлари ва таълим марказларида малака ошириб қайтган бўлсалар, шу йилнинг январ ойида эса жамғарма йўлланмаси билан яна 31 киши Исроил давлатида бўлиб, турли мутахассисликлар бўйича тажрибаларини ошириш имконига эга бўлишди.

Жамғарма халқаро миқёсда иш олиб бориш билан бирга, республикамизда ҳам малака ошириш курсларини ташкил қилмоқда.

Ана шундай бир ойлик, икки ҳафталик курслар ўтган йили жамғарма томонидан ҳуқуқ, иқтисодиёт, журналистика соҳалари бўйича амалга оширилди. Ўтган йилнинг декабри ва жорий йилнинг январ ойида эса ЮНЕСКО ташкилоти билан ҳамкорликда алоҳида дастур асосида Сирдарё ва Наманган вилоятларида мактаб ва лицей ўқитувчиларининг малакасини ошириш бўйича катта тадбир ўтказилди.

Малака ошириш тадбирларига кетадиган маблағ жамғарма ЮНЕСКОнинг Таълим, маданият ишлари соҳаси бўйича эълон қилинган танловига қатнашиб, ютган маблағлари асосида топилди.

Сирдарё ва Наманган вилоятларида ўтказилган тадбирларга «Устоз» жамғармаси совринини қўлга киритиб, АҚШ, Англия, Франция, Исроил, Малайзия давлатлари таълим марказларида малака ошириб, тажриба орттириб қайтган ўқитувчилар жалб қилинди. Улар икки вилоятда ўқув марказлари ташкил қилиб, ўқишга асосан чекка қишлоқлардаги мактаб ва лицейларнинг лаёқатли ўқитувчиларини жалб қилишди. Ўқув дастури ахборот технологиялари, замонавий ўқув усуллари, таълим сиёсати билан ҳар томонлама таништиришдан иборат бўлиб, содда ва оммабоп тарзда тузилган. Бундан ташқари, жамғарма тингловчиларга кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш, жамиятда маънавий қадриятларнинг ўрни, ўқитувчи мақоми, оиладаги таълим ҳақида қизиқарли семинарлар уюштирди.

–Бундай ўқув тадбирларини навбати билан бошқа вилоятларда ҳам амалга оширишни режалаштириб қўйганмиз, – дейди «Устоз» республика жамғармасининг ижрочи директори Абдужаббор Абдувоҳидов. – Булардан ташқари, жамғармамизнинг ҳар бир вилоят марказидаги мавжуд филиаллари базасида информацион ресурс марказларини ташкил қиламиз. Уларда Интернет тизими алоқаларини амалга ошириш борасида ҳам жиддий ишлар олиб борилмоқда.

«Устоз» республика жамғармасининг Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ва узлуксиз таълим тизимини амалга ошириш борасидаги хайрли ишлари келажакда янги самаралар бериши, шубҳасиз.

Юсуф ҲАМДАМОВ, филология фанлари номзоди.

САХОВАТ

Айни кунларда «Маҳалла» жамғармасида иш қизғин. Деярли бир ойдан бери шу аҳвол. Сабаби Наврўз байрами.

Маҳаллаларда байрамни кўнгилдагидек ўтказиш, ёлғиз қариялар, етим-есирлар, кам таъминланган ва кўп фарзандли оилалар ҳолидан хабар олиш, кўнгил кўтариш, хайр-эҳсон қилиш жамғарманинг байрам режасидан алоҳида ўрин олган.

Куни кеча Сирдарё вилоятига 850 килограмм шакар, гуруч ва 200 та совға юборилди.

Тошкент шаҳар «Бекобод» маҳалласида истиқомат қилувчи кам таъминланган оилаларга 50 килограмм шакар ва гуруч тарқатилди.

Бундай савобли тадбирлар йил бўйи давом этади.

Ўз мухбиримиз.

ШАҲАР ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

Кончилар шаҳри Ангреннинг қиёфаси кундан-кунга чирой очиб бормоқда. Наврўз умумхалқ байрами олдидан ўтказилган ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлиги туфайли боғ ва хиёбонлар, кўчаларга янада файз кирди. Ҳозиргача бу ерда ўтказилган мевали ва манзарали дарахт кўчатлари 12 мингдан, гул кўчатлари эса саккиз минг тупдан ошиб кетди. Эътиборли томони шундаки, бундай хайрли ишлар асосан ҳашар йўли билан амалга оширилмоқда. Айни пайтда ўндан ортиқ янги савдо ва маданий шаҳобчалар ҳам очилиб, шаҳарликларга дастлабки хизмат кўрсатишни бошлаб юборди.

Н. ДУШАЕВ, ЎзА мухбири

ОРОЛБЎЙИ АҲОЛИСИГА ЁРДАМ

Ўзбекистон Қизил Ярим ой жамияти билан Америка Қўшма Штатлари Қизил Хоч жамияти ўртасида ҳамкорлик алоқалари тобора ривожланиб бораяпти. Хусусан, улар ўртасида Оролбўйи минтақасида мураккаб экологик шароитда яшаётган аҳолига гуманитар ёрдам кўрсатиш бўйича қўшма дастур имзоланган эди. Яқинда ана шу дастурнинг биринчи босқичи амалга оширилди. Олис Америка диёридан келтирилган икки минг тонналик юк Урганчга етказиб берилди. Ун, гуруч, ўсимлик ёғи ва бошқа турдаги озиқ-овқат маҳсулотлари шу ернинг ўзидан тегишли туманларга тарқатилди.

Маҳаллий ҳокимиятлар, қишлоқ фуқаролар йиғинлари вакиллари ана шу хайрия ёрдамини эҳтиёжманд оилаларга тўғри тақсимлашда Қизил Ярим ой жамияти бўлимларига яқиндан ёрдам беришмоқда.

Шу кунларда қўшма дастурнинг иккинчи босқичини амалга ошириш ишлари ҳам бошлаб юборилган. Унга биноан яқин вақтлар ичида Оролбўйи ҳудуди аҳолисига навбатдаги гуманитар ёрдамни уюштириш мўлжалланган.

Э. ҒОФУРОВ.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги давлат ва жамият қурилиши академиясига 2000-2001 ўқув йили учун тингловчилар қабул қилиш ҚОИДАЛАРИ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 19 апрелдаги Фармонига биноан, Академиянинг асосий вазифаси давлат бошқаруви ва жамоат ташкилотлари тизимларининг раҳбарлик лавозимлари учун замонавий талабларга жавоб берадиган, юқори малакали мутахассислар тайёрлашдан иборат. Ўқув жараёни кадрларнинг сиёсий, маданий, маънавий ва профессионал тайёргарлик мажмуини ўз ичига қамраб олади. Академия таҳсили тингловчиларда миллий ва умуминсоний қадриятларга асосланган замонавий тафаккурни, билимдонликни, ташаббускорлик ва муаммоларни ҳал қилишга ижодий ёндошиш фазилатларини шакллантиришга қаратилган.

Академияда қуйидаги факультетлар мавжуд:

1. ***Давлат ва жамият қурилиши (ўқиш муддати 10 ой).***
2. ***Бозор иқтисодиёти асослари ва тамойиллари (ўқиш муддати 10 ой).***
3. ***Давлатлараро муносабатлар ва ташқи иқтисодий алоқалар (икки мутахассислик бўйича «Халқаро муносабатлар», «Жаҳон иқтисодиёти ва халқаро иқтисодий муносабатлар») (ўқиш муддати 12,5 ой).***

Давлат ва жамият қурилиши, бозор иқтисодиёти асослари ва тамойиллари факультетларига тингловчилар ҳокимият ва бошқарув органлари раҳбар ходимлари, жамоат ташкилотлари ва бирлашмалари, хўжалик тизимлари раҳбарлари сафидан; ҳар томонлама зукко, маънавий ва профессионал жиҳатдан етук, олий ўқув юртини битирганларидан сўнг камида икки йил меҳнат стажига эга бўлган мутахассислар танлаб олинади.

Давлатлараро муносабатлар ва ташқи иқтисодий алоқалар факультети тингловчилигига Ташқи ишлар вазирлиги ва Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги тизимининг, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг, жамоат ва хўжалик тузилмаларининг олий маълумотли, чет тилларини мукаммал биладиган, ташқи алоқалар соҳасида камида 2 йил иш стажига эга, Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлган юқори ва ўрта бўғин раҳбарлари, халқаро муносабатлар билан шуғулланувчи мутахассислар қабул қилинади.

Академиянинг 10 ва 12,5 ойлик курслари ўқув дастурларини тўлиқ ҳажмда тугатган тингловчиларга танланган мутахассислик бўйича белгиланган шаклда магистр даражасидаги давлат дипломи берилади.

Академияни муваффақиятли тамомлаган тингловчилар сафидан раҳбар лавозимларга номзодларнинг заҳираси шакллантирилади. Академияни битирганлар нуфузли давлат муассасаларининг раҳбар ходимлари лавозимларига қабул қилинишда алоҳида имтиёзга эга бўладилар.

ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ:

1. Академияга тингловчиларни қабул қилиш қабул комиссияси томонидан амалга оширилади. Қабул комиссиясининг таркиби Академия ректори томонидан тасдиқланади.
2. Академияга тингловчиларни қабул қилиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорига биноан белгиланган ўринларга қараб амалга оширилади.
3. Ҳужжатлар 1 майдан 31 майгача қабул қилинади.

Қабул комиссиясига қуйидаги ҳужжатлар топширилади:

- *давлат, жамоат ёки хўжалик тузилмалари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят (Тошкент шаҳар) ҳокимлиги раҳбариятининг Ўзбекистон Республикаси Президентининг ташкилий-кадрлар сиёсати ва Давлатлараро муносабатлар ва ташқи иқтисодий алоқалар масалалари бўйича хизмати билан келишилган ҳолда тайёрланган йўлланма-тавсияномаси;*
- *тавсия этилаётган шахснинг аризаси;*
- *олий маълумот тўғрисидаги ҳужжатнинг асл нусхаси;*
- *шахсий варақа;*
- *меҳнат дафтарчасидан кўчирма;*
- *086/у - шаклдаги тиббий маълумотнома;*
- *4х6 сантиметр ўлчамли 6 та рангли фотосурат;*
- *маълумотнома (объективка)*
- *паспорт ва ҳарбий хизматга алоқадорлик ҳақидаги ҳужжат шахсан кўрсатилади.*

4. Академия тингловчиликка номзодлар учун кириш имтиҳонлари фанларидан 1 июндан 10 июнга қадар консультациялар уюштиради.
5. Академияга кириш имтиҳонлари 12 июндан 24 июнга қадар суҳбат ва компьютер-тест синовлари тарзида ўтказилади. Тест синовлари мутахассисликларга қараб қуйидаги муайян фанлар мажмуи асосида ўтказилади:

Давлат ва жамият қурилиши бўйича - Ўзбекистон тарихи, ҳуқуқшунослик, иқтисод.

Бозор иқтисодиёти асослари ва тамойиллари бўйича - иқтисод, ҳуқуқшунослик, информатика, маркетинг ва менежмент.

Ижтимоий-сиёсий мавзу ва чет тили (инглиз ва бошқа тиллар) бўйича суҳбат ўтказилади (ҳар иккала факультет учун).

Халқаро муносабатлар мутахассислиги бўйича-чет тили, Ўзбекистон тарихи, ҳуқуқшунослик, иқтисод.

Жаҳон иқтисодиёти ва халқаро иқтисодий муносабатлар бўйича - чет-тили, иқтисод, ҳуқуқшунослик, информатика, маркетинг ва менежмент.

Ижтимоий-сиёсий мавзу бўйича суҳбат ўтказилади.

6. Танлов қабул комиссияси томонидан амалга оширилади, у суҳбат ва тест синовлари натижалари асосида рейтинг усулида (таълим йўналишлари ва чет тиллари бўйича алоҳида-алоҳида) ўтказилади.
7. Тингловчиларни ўқитиш манфаатдор корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ҳамда алоҳида шахслар билан тузиладиган шартнома асосида ҳам амалга оширилади.

Ўқиш муддати давомида тингловчиларнинг асосий иш жойидаги ўртача иш ҳақи сақлаб қолинади. Бошқа шаҳарлардан келган тингловчиларга таҳсил мобайнида асосий иш жойидан ўқиш жойигача бориш ва қайтиб келиш йўл ҳақлари ва суткалик харажатлари тўланади ҳамда улар ўқишга йўлланган ташкилот томонидан харажати қопланадиган ётоқхона билан таъминланадилар.

Бошқа давлатлар фуқаролари шартнома (контракт) асосида ўқитилади.

Шартнома (контракт) тузиш шартлари ҳамда ўқиш учун тўлов миқдори Академия қабул комиссияси томонидан белгиланади.

8. Қабул комиссиясининг қарори 1 июлдан кечиктирилмай эълон қилинади. Ушбу қарор Академия ректорига тингловчиларни ўқишга қабул қилиш ҳақидаги буйруқларни расмийлаштириш учун асос бўлади.

Тўлов-шартнома асосида ўқишга кираётган шахслар қабули уларнинг ўқиши учун белгиланган тўлов Академия ҳисобига ўтказилганидан сўнг амалга оширилади.

Ўқиш 4 сентябрдан бошланади.

Мурожаат учун манзил: Ўзбекистон шоҳ кўчаси, 45. Тел: 132-60-72, 132-61-43.

2693

Мардлар қўриқлайди Ватанни

ЙИГИТ ОМОН БЎЛСА...

Самарқанддаги Олий ҳарбий автомобиль қўмондонлик муҳандислик билим юрти яқинда ўзининг омадли битирувчисига эсдалик совғаси топширди. Олий ҳарбий даргоҳ битирувчиларининг ота-оналари, кенг жамоатчилик ана шу қувончли воқеанинг гувоҳи бўлишди.

«Биз энг юксак талабларга жавоб берадиган, мамлакатимиз тинчлиги ва осойишталигини самарали ва ишончли тарзда ҳимоя қила олишга қодир, тезкор, етарли даражада таъминланган ва яхши қуролланган, профессионал тайёргарликка эга бўлган Қуролли Кучларимизни шакллантиришимиз даркор», — деган эди мамлакатимиз Президенти иккинчи чақириқ республика Олий Мажлисининг биринчи сессиясидаги маърузасида.

Юртбошимиз айтганларидек, олий ҳарбий билим юртининг қадди тик, ғурури баланд, кўнгли осмондек беғубор йигитлари саф тортишди. Уларга қараб Ватан тинчлиги ва осойишталиги ишончли қўлларда эканлигига имон келтирасан. Улар тимсолида эртанги осуда ҳаёт, порлоқ келажакни, ўз бағрингда соғлом авлод камол топаётганлигини ҳис этасан.

Битирув маросимига бағишланган йиғилишда республика мудофаа вазирининг ўринбосари, генерал-майор Р.Муҳиддинов, билим юрти бошлиғи Ш.Ҳусаинов ҳақиқий ҳарбий хизматга йўлланаётган янги зобитларни муборакбод этишиб, уларга Ватан мудофаасидек масъулиятли ва шарафли ишда муваффақиятлар тилашди.

— Ўғлим — Тиловмурод Холлиевнинг бўй-бастига қараб ўзимда йўқ хурсандман. Ҳарбий кийимнинг ярашгани-ю, ҳаракатларининг чаққонлигига қараб, уни Ватаннинг муносиб ҳимоячиси бўлганлигини англаяпман, — дейди Қашқадарё вилоятининг Деҳқонобод туманидан келган Бибихон Сайдуллаева. — Тиловмуроджон тўрт йил мобайнида жуда кўп нарсаларни ўрганибди. Ҳам жисмоний, ҳам сиёсий жиҳатдан анча ўсибди.

— Навоий вилоятининг Зарафшон шаҳриданман, — дейди ўзини Феруз Шарафиддинов деб таништирган йигит. — Автомобилчилик касбини эгалладим. Энди она-Ватанимга, Президентимга ҳақиқий хизмат қиладиган вақт келди. Қаерга, қайси соҳага юборишса ҳам тинчлик ва осойишталик йўлида ўзбек фарзанди номини оқлайман.

— Олий ҳарбий билим юрти мустақиллик даврида ўзининг янги йўлини топди, — дейди вилоят ҳокимлигининг вакили Ҳасан Халилов. — Асосийси, бу ерда миллий кадрлар тайёрлашга эътибор ошди, ихтисосликлар кўпайди. Битирувчиларнинг ҳаммаси олий маълумот тўғрисидаги диплом ва зобитлик унвонига эга бўлишади.

Дарвоқе, ҳарбий даргоҳда миллий армия учун лаёқатли кадрлар тайёрлаш бош вазифа эканлиги курсантлар қалбига сингдирилмоқда. Кафедралар янги технологиялар, компьютерлар билан жиҳозланган. Маданий-оммавий тадбирлар кўнгилдагидек йўлга қўйилган.

Олий ҳарбий даргоҳнинг ташкил топганига 30 йилдан ошди. 2000 йил баҳорида эса у галдаги қалдирғочини Ватан хизматига йўллади. Билим юртига талпинаётган ёшларнинг сафи йилдан йилга кенгайиб бораётганлиги эса янада қувончли.

Абдурасул САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

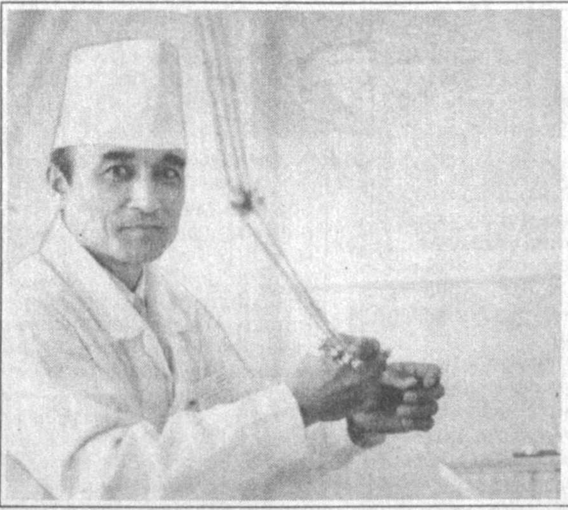

ЯНГИ ШИФО МАСКАНИ

Термиз туманидаги Дўстлик жамоа хўжалигида янги қишлоқ врачлик пункти ишга тушди. 5600 кишига хизмат кўрсатишга мўлжалланган ушбу шифо маскани замонавий тиббиёт асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Кундузги стационарнинг ишлаб туриши, уруш қатнашчилари, ногиронларга алоҳида хизмат кўрсатилиши, айниқса кўпчиликка маъқул келмоқда.

СУРАТЛАРДА: тиш даволовчи врач Баҳром Эшмуродов; пунктнинг кўриниши.

Таҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

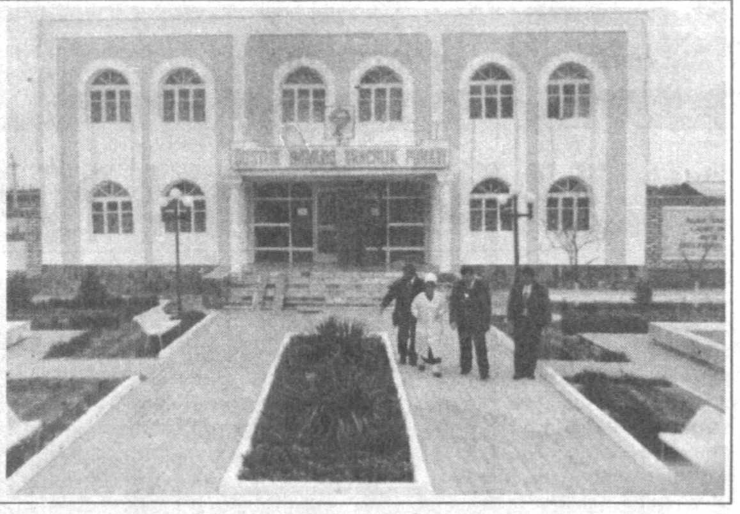

БИР КЕЛИБ КЕТИНГ, БУХОРОМИЗГА

Туризм мамлакатимиз иқтисодини мустаҳкамлаш, жаҳон халқлари билан дўстона алоқаларни кучайтириш билан бирга жонажон Ватанимизнинг дунё ҳамжамиятида танилишига ҳам катта хизмат қилади. Шу боисдан ҳам мустақил юртимизда туризмни ривожлантиришга беқиёс эътибор берилмоқда.

Ўтган йилнинг 15 апрелида «2005 йилгача бўлган даврда Ўзбекистонда туризмни ривожлантириш давлат дастури тўғрисида»ги Фармоннинг қабул қилиниши Президентимизнинг бу соҳани юксалтиришга бевосита раҳнамоликларига яна бир ёрқин мисол бўлди.

Хўш, очиқ осмон остидаги музей деб тан олинган Бухорои шарифда бу борада қандай ишлар амалга оширилмоқда? «Бухоротурист» ҳиссадорлик жамияти раиси, Олий Мажлис депутати Мансур Зокиров мухбиримизга ана шулар ҳақида сўзлаб берди.

— Бизнинг ҳиссадорлик жамиятимиз ушбу Фармон талабларини амалга ошириш, Давлат дастурида қайд қилинган тадбирларнинг тўла-тўкис бажарилишини таъминлаш чораларини кўрмоқда.

Бухоро қадимий «Буюк ипак йўли»да жойлашган қўҳна тарихга эга бўлган шаҳарлардан биридир. Вилоятда мингга яқин меъморий обидалар мавжуд бўлиб, улар ўтмиш аждодларимиз тарихи ва анъаналаридан дарак бериб турибди. Ана шу тарихий обидаларни чет эллардаги ҳамкор шерикларимиз орқали кенг тарғиб қилиб, хорижий сайёҳлар учун кўплаб янги йўналишлар яратмоқдамиз.

Ҳар йили Лондон, Берлин, Париж, Милан, Москва ва Тошкент шаҳарларида ўтаётган сайёҳлик ярмаркаларида фаол қатнашиб, ҳамкор фирмалар билан сайёҳлар алмашиш борасида бевосита шартномалар имзолаяпмиз ҳамда уларга ўзимизнинг бой маданий меросимизни намойиш қилмоқдамиз.

Хорижий сайёҳларнинг юртимизга кўплаб келиши қадимий анъаналаримизни тиклаш имкониятларини ҳам яратиб берди. Айни кунда шаҳардаги 8 та сайёҳлик йўналишида ҳунармандчилик марказлари, устахоналар, дўконлар барпо этилди. Ҳунармандлар ота-боболаримизнинг унутилиб кетаётган қадимий касбларини тиклаяптилар ва ёшларга бу касбларни ўргатмоқдалар. Шу билан бирга оилавий марказлар, ҳунармандлар оилалари вужудга келиб, одамлар учун янги иш ўринлари ҳам яратилмоқда. Биз бухоролик косиблар ва ҳунармандлар халқаро Тошкент ярмаркасида иштирок этишлари учун шароит яратиб, уларнинг маҳсулотларини реклама қилмоқдамиз. Бундан миллий маданиятимиз ҳам бебаҳра қолаётгани йўқ. «Бухороча» дастаси, «Овация» ижодий гуруҳининг чиқишлари хорижий сайёҳларга манзур бўлмоқда.

Хизмат кўрсатиш маданияти ва савиясини оширишда рақобат айниқса

Туризм

муҳим ўрин тутади. Президентимизнинг тадбиркорликни ривожлантириш борасидаги ҳаракатлари бу борада ҳам қўл келмоқда. Айни кунда шаҳарда Вазирлар Маҳкамасининг лицензияси асосида фаолият юритаётган шарқона усулда жиҳозланган 16 та хусусий меҳмонхона сайёҳларни қабул қилаяпти.

Хорижий меҳмонларга хизмат кўрсатишни жаҳон андозалари даражасига етказиш ҳамиша меҳнат жамоамизнинг диққат марказида.

Сайёҳларга қулайлик яратиш мақсадида 5 та замонавий янги автобус сотиб олдик, хоналарни телевизор ва мини-барлар билан жиҳозладик. 25 та хонани таъмирлаб, бир киши яшаши учун мослаштирдик. Меҳмонхонада электрон почта алоқа тизимидан фойдаланиш шароитларини, халқаро «Интернет» алоқа тармоғига уланишни йўлга қўйдик. Нодир Девонбеги мадрасасида «Бухоро» меҳмонхонаси ресторанининг шўъба корхонасини ташкил қилиб, сайёҳларга кўрсатиладиган қўшимча хизмат турларини кўпайтирдик. Сайёҳлик йўналишларида чанқовбосди ичимликлар билан савдо қилувчи 6 та кўчма дўкон ташкил этилди.

Буларнинг ҳаммаси шаҳримизга, қолаверса, юртимизга келаётган сайёҳлар сонининг ошиб боришига хизмат қилмоқда. Агар 1998 йилда вилоятимиздаги сайёҳлик ташкилотлари томонидан кўрсатилган ялпи хизмат 359 миллион 76 минг сўмни, хорижий сайёҳлар 31 минг 600 кишини ташкил қилган бўлса, 1999 йилда кўрсатилган хизмат 445 миллион 818 минг сўмга, хорижий сайёҳлар сони эса 32 минг 500 кишига етди. 1998 йилда 1 млн. 879 минг АҚШ доллари миқдорида хизмат кўрсатилган бўлса, 1999 йилда бу рақам 2 миллион 44 минг АҚШ долларига тўғри келди.

Бироқ, бу биз учун марра эмас, чунки республикамиз Президенти Ислом Каримов бухоролик сайловчилар билан учрашганларида бу ерда йилига 70 минг нафар хорижий сайёҳни қабул қилиш имконияти борлигини алоҳида қайд қилдилар. Бу борада қатор чора-тадбирлар тайёрланиб, жадал амалга оширилмоқда.

Эски «Бухоро» меҳмонхонасининг ишга тушганига 25 йилдан ошди. Шу боис бинони таъмирлаш айни кундаги долзарб вазифалардан бири бўлиб турибди. Германиянинг «Корнер» фирмаси бизнинг буюртмамизга асосан таъмирлаш лойиҳаларини тайёрлаб берди. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг кредитлари эвазига меҳмонхонада қайта таъмирлаш ишларини амалга ошириб, уни жаҳон стандартларига мос даражага етказишни мўлжаллаяпмиз.

Биз келгусида юртимизга келаётган хорижий сайёҳлар сонини тобора ошириш, уларга кўрсатиладиган хизмат савиясини янада яхшилаш, шаҳримиз ва Ватанимиз довруғини бутун дунёга ёйиш учун астойдил ҳаракат қилаверамиз. Ўйлайманки, Бухоро яқин йилларда дунё сайёҳлик марказларидан бирига айланади.

«Халқ сўзи» мухбири
Озод РАЖАБОВ
ёзиб олди.

РЕСПУБЛИКА ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ ПУДРАТ САВДОЛАРИ (ТЕНДЕР)ЛАРНИ ЎТКАЗИШ БОШҚАРМАСИНИНГ БУХОРО ВИЛОЯТИДАГИ ФИЛИАЛИ

Республика ҳудудида ва ундан ташқарида жойлашган барча ҳуқуқий ва жисмоний шахс бўлган таъминотчиларни Бухоро вилоятида қурилаётган иншоотлар учун керак бўлган қурилиш маҳсулотлари, конструкциялари, электр ўтказгич маҳсулотлари, ёритиш ускуналари, мебель жиҳозлари, кир ювиш ускуналари, ошхона ускуналари ва жиҳозлари, совутиш ускуналари, сув таъминоти ускуналари, қувурлар ва бошқа қурилиш объектларида қўлланиладиган маҳсулотларнинг савдосига таклиф қилади.

Қўшимча маълумотлар учун қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин:
Бухоро шаҳри, Навоий шоҳкўчаси 5-уй,
Вилоят ҳокимлигининг капитал қурилиш бошқармаси биноси, 2-қават.
Тел.факс: 223-97-51, 223-96-29.

2665

ТЕАТРДА — ПРЕМЬЕРА

Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драма театрида Ўзбекистон халқ ёзувчиси Одил Ёқубовнинг "Бир кошона сирлари" асари саҳналаштирилди. Ўзбекистон халқ артисти Турғун Азизов режиссёрлик қилган мазкур спектаклда енгилтаклик, нопоклик орқали орттирилган бойлик фожиага олиб келиши ёрқин мисоллар орқали ифодаланган.

Асардаги асосий ролларни Ўзбекистон халқ артистлари Риҳси Иброҳимова, Толиб Каримов, Эркин Комилов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Сайёра Юнусова ижро этмоқда.

Зулфия ИМОМХЎЖАЕВА (ЎзА)

ҲУРМАТЛИ ИШБИЛАРМОН ВА ТАДБИРКОРЛАР, РЕСПУБЛИКАМИЗ ФУҚАРОЛАРИ!

ЎЗТАДБИРКОРБАНК

Республикамизда 2000 йилни «Соғлом авлод йили», деб эълон қилиниши муносабати билан, Ўзбекистон Республикаси Акциядорлик тижорат «ТАДБИРКОР» банки шу йилнинг 1 мартидан бошлаб «Соғлом авлод» номли янги омонат турини жорий этди. «Соғлом авлод» омонати 3 йил муддатга жалб этилади ва йиллик тўлов миқдори 35 фоизни ташкил этади.

ШУНИНГДЕК, ҚУЙИДАГИ МУДДАТЛИ-МАҚСАДЛИ ОМОНАТ ТУРЛАРИ БЎЙИЧА ҲАМ ОПЕРАЦИЯЛАРНИ АМАЛГА ОШИРИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА.

Олти ой муддатга бўлган «Тадбиркор» мақсадли омонати - йиллик 25 фоиз (5000сўмдан кам эмас);

Бир йил муддатга бўлган «Севинч» мақсадли омонати - йиллик 30 фоиз (3000 сўмдан кам эмас);

Бир йил муддатга бўлган «Оила» мақсадли омонати - йиллик 36 фоиз (10000 сўмдан кам эмас);

«Тадбиркор», «Севинч» ва «Оила»
мақсадли-муддатли омонатлар бўйича йиллик фоиз тўловлари омонатчиларнинг хоҳишига кўра, омонатга маблағ қўйган куниёқ ёки биринчи талаби билан хоҳлаган вақтида тўлаб берилади. Бу банк амалиётида янгилик бўлиб, омонатчилар учун фойдалидир.

Омонатлар сири учун кафиллик берамиз.

2692

Ўзингизни қизиқтирган саволлар бўйича Ўзбекистон Республикасининг барча вилоят ва туманларида жойлашган банк филиалларига ҳамда Тошкент шаҳридаги қуйидаги манзилга мурожаат қилишингиз мумкин:

Тошкент шаҳри,
С. Азимов кўчаси, 52.
Телефон рақамлари:
136-03-58, 136-28-12.

КЎНГИЛЛИЛАР КИМ?

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ташаббуси билан 2001 йил — Халқаро кўнгиллилар йили дея эълон қилинган. Расмий маълумотларга қараганда, ҳозир жаҳон бўйича 105 миллион кўнгиллилар мавжуд. Мамлакатимиз аҳолиси орасида ҳам ана шу хайрли ҳаракат аъзоларини учратиш мумкин. Улар сони кун сайин ортиб бормоқда.

Шу ўринда «Кўнгиллилар» тушунчасига изоҳ бериб ўтиш жоиз. Бутун дунёда волонтерлар деб аталадиган бундай кишилар Халқаро Қизил Ярим Ой ва Халқаро Қизил хоч жамиятлари фаолиятига ихтиёрий равишда яқиндан ёрдам беришади. Республикамизда кўнгиллилар халқаро гуманитар ҳуқуқ тўғрисидаги билимларни аҳоли ўртасида кенг тарғиб қилиш, четдан келтирилаётган инсонпарварлик ёрдамларини эҳтиёжманд кишиларга тўғри тақсимлаш каби юмушларни амалга оширишда яқиндан ёрдам беришмоқда. Шунингдек, улар ногирон ва ёлғиз қариялар, етим-есирлар, кўп болали оилалар ҳолидан хабар олиш ҳамда уларга кўмаклашиш ишларига бош қўшишмоқда. Кўнгиллилар турли фавқулодда вазиятлар чоғида ҳам ихтиёрий равишда қутқарув ишларига отланишади. Мактаб ўқувчилари, талабалардан тортиб, турли касб эгалари кўнгиллилар сафига киришлари мумкин. Энг муҳими, улар ўзларининг инсонпарварлик фаолиятларини бепул амалга оширадилар.

Бугунги кунда республикамизда ҳам кўнгиллилар ҳаракатини янада жонлантиришга эҳтиёж сезилмоқда. Яқинда пойтахтимизда бўлиб ўтган кўнгиллилар фаолиятини бошқаришга бағишланган семинарда ҳам ана шу масалага алоҳида эътибор қаратилди. Беш кун давом этган ушбу анжуманда Ўзбекистон Қизил Ярим Ой миллий жамиятининг вилоятлардаги бўлимлари раҳбарлари, жамиятнинг ўрта бўғин вакиллари иштирок этишди. Унда кўнгиллилар билан ишлашнинг самарали йўллари муҳокама қилинди. Иштирокчилар бу борада жамиятда тўпланган тажрибалар билан ўртоқлашишди, ўзаро фикр алмашишди.

Семинар ишида Қизил хоч ва Қизил Ярим Ой жамиятлари халқаро федерациясининг вакиллари иштирок этдилар.

Кўнгиллилар фаолиятини бошқаришга бағишланган республика анжумани ниҳоясига етди. Эндиликда ана шундай тадбирларни вилоятларда ҳам ўтказиш мўлжалланмоқда.

Ғ. ШЕРМАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳайъати ва жамоаси вазирлик ҳузуридаги Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш қўмитаси раиси ўринбосари А. С. Усмоновга отаси
Саидмаҳмуд Нўъмонович УСМОНОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан уларнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари давлат қўмитаси Наманган вилояти Ер ресурслари бошқармаси бошлиғи Камолхон Маҳмудовга волидаи муҳтарамаси
Роҳилахон ая АЗИЗХОНОВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ҳамкор» ва «Деловой партнер Узбекистана» газеталари жамоаси Бош муҳаррир Исмат Хушевга қайнонаси
РАФИҚА опанинг
вафоти муносабати билан таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги жамоаси вазирликнинг меҳнат ва аҳоли турмуш даражаси бўлими бошлиғи
Омон Эргашевич ЭРГАШЕВнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзолари ва қариндош-уруғларига чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Фанлар академияси Президиуми раҳбарияти ва сув муаммолари институти жамоаси институт директори, техника фанлари доктори Эрназар Маҳмудовга падари бузруквори
Жума МАҲМУДОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Тошкент Давлат юридик институти ректорати ва жамоаси институт «Жиноят ҳуқуқи» кафедраси доценти Баҳром Аҳроровга падари бузрукворлари
ЖАББОР отанинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши
ва
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65;
Маънавият ва маърифат — 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Ахборот, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик — 132-11-15;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 196,
27017 нусхада босилди,
ҳажми — 2 табоқ.
Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда операторлар С. ЛУКИН ва Ж. ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — Қ. ЭШМАТОВ.
Навбатчи — Э. МАВЛОНОВ.
Мусаҳҳиҳ — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 22.30
1 2 3 4 5 6